

Budapest,
2006. május 31.,
szerda

65. szám

Ára: 759,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
42/2006. (V. 31.) FVM r.	A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól szóló 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet módosításáról.....
43/2006. (V. 31.) FVM r.	Az Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program végrehajtásában közreműködő szervezetként eljáró Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal által végzett feladatokról szóló 110/2004. (VI. 21.) FVM rendelet módosításáról.....
14/2006. (V. 31.) OGY h.	Az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról.....
18/2006. (V. 31.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata.....
19/2006. (V. 31.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata.....
20/2006. (V. 31.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata.....
21/2006. (V. 31.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata.....
12/2006. (V. 31.) KüM h.	A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, Rómában, 1980. június 19-én aláírásra megnyitott egyezmény és jegyzőkönyvei, valamint az azokat módosító egyezmények, továbbá a Ciprusi Köztársaságnak, a Cseh Köztársaságnak, az Észt Köztársaságnak, a Lengyel Köztársaságnak, a Lett Köztársaságnak, a Litván Köztársaságnak, a Magyar Köztársaságnak, a Máltai Köztársaságnak, a Szlovák Köztársaságnak és a Szlovén Köztársaságnak az említett egyezményhez és jegyzőkönyveihez történő csatlakozásáról szóló, Brüsszelben, 2005. április 14-én aláírt egyezmény kihirdetéséről szóló 2006. évi XXVIII. törvény 2-5. §-ainak hatálybalépéséről.....
8001/2006. (MK 65.) KüM-TNM-IM e. táj.	A Magyar Köztársaságnak és az Európai Közösségnek a közbeszerzések terén fennálló nemzetközi kötelezettségeiről szóló 8001/2005. (X. 27.) KüM-TNM-IM együttes tájékoztató módosításáról.....
	Centrum Összefogás Magyarországért 2004. évi korrigált beszámolója.....
	Centrum Összefogás Magyarországért 2005. évi pártbeszámolója .
	A BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatal közleménye.....

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány tagjainak rendeletei

A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter 42/2006. (V. 31.) FVM rendelete

a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól szóló 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet módosításáról

A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 100. § (1) bekezdésének *a*) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól szóló 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet (a továbbiakban: vhr.) 2. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. § (1) A vadászterület határának megállapítására irányuló kérelem esetén, amelyet a Vtv. 12. §-a (1) bekezdésének *b*) pontja alapján hozott határozat alapján terjesztenek elő, a (3) bekezdésben meghatározott dokumentumokat csak a vadászterület határának megállapítását követően, attól számított 60 napon belül kell a vadászati hatósághoz megküldeni.

(2) A vadászatra jogosultak (a továbbiakban: jogosult) hatósági nyilvántartásába társult vadászati jog gyakorlása esetén a földtulajdonosok vadászati közösségét a vadászterület 4. számú melléklet szerinti kódszámának megjelölésével kell bejegyezni. A jogosult székhelyeként a földtulajdonosok vadászati közössége képviselője által megjelölt székhelyet, ennek hiányában a képviselő lakóhelyét kell bejegyezni.

(3) A jogosultak hatósági nyilvántartásba vételére vonatkozó kérelem mintáját az 1. számú melléklet tartalmazza. A kérelemhez mellékelni kell:

a) a Vtv. 12. § (1) bekezdésének *a*) és *c*) pontjaiban foglaltakról hozott érvényes határozatok példányát;

b) a 6. §-ban meghatározott, a földtulajdonosok vadászati közössége működésére vonatkozó szabályzat két tanúval hitelesített példányát;

c) a jogosult által elfogadott, a 44. § (1)–(2) bekezdéseiben, valamint a 65. § (1)–(2) bekezdéseiben meghatározottakat magába foglaló, a vadászat helyi részletes rendjét

tartalmazó szabályzat (a továbbiakban: helyi szabályzat) két tanúval hitelesített példányát;

d) a vadászati jog hasznóbérbe adása esetén a hasznóbérleti szerződést;

e) a jogosult által a vadászterület meghatározott részére kötött bérvadászati szerződést;

f) a vadászterületen a teljes vadászati évben vadászni jogosult vadászok névsorát, lakóhelyét és vadászjegyük vagy – legalább egy teljes vadászati évre szóló bérvadászati szerződés esetén – a vadászati engedélyük számát.

(4) A hatósági nyilvántartásban a (2)–(3) bekezdésben foglalt adatokat érintő változást az őt érintő részek vonatkozásában a jogosult, a földtulajdonosi közösséget érintő változást pedig a földtulajdonosok vadászati közössége képviselője köteles a vadászati hatóságnak harminc napon belül írásban bejelenteni.

(5) Ha a vadászati jog hasznóbérletje vagy a földtulajdonosi közösség képviselője jogi személy, a vadászati hatóságnak a nyilvántartásba vételt megelőzően vizsgálnia kell a bírósági nyilvántartásba vétel, illetve a cégbírósági bejegyzés meglétét.

(6) A vadászati hatóságnak gondoskodnia kell a személyes adatok védelmével kapcsolatos egyéb jogszabályban rögzített rendelkezések maradéktalan érvényesítéséről.”

2. §

A vhr. 3. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A vadászterület kiterjedésének megállapításánál figyelmen kívül kell hagyni a Vtv. 8. § (2) bekezdésének *b*), *c*) és *e*) pontja alkalmazásában azokat a település külterületén lévő ingatlanokat, amelyek a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény hatálybalépéséig az ingatlan-nyilvántartásban zártkertnek minősültek.”

3. §

(1) A vhr. 6. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Társult vadászati jog esetén a földtulajdonosok vadászati közössége a Vtv. 12. §-ában foglaltak szerinti határozathozatal részletes eljárási szabályait, valamint a tulajdonosi közösség működési szabályait – a (2)–(5) bekezdésben, valamint a 7. § (1)–(3) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel – saját maga állapítja meg. Amennyiben a földtulajdonosi közösség vadászati jogát maga gyakorolja, a működési szabályzat rendelkezéseinek tartalmaznia kell a földtulajdonosok vadászati lehetőségének meghatározását, továbbá a többlehasználati díj megfizetésének rendjét, feltételeit. A tulajdonosi közösség működési szabályzatához a 2. számú melléklet mintát tartalmaz.”

(2) A vhr. 6. §-ának (2) bekezdése a következő két mondatral egészül ki:

„A meghatalmazás a (3) bekezdés *a)–g)* pontjaiban meghatározott tulajdonjog igazolására vonatkozó dokumentumokkal együtt érvényes. Nem tekinthető érvényesnek a meghatalmazás, ha nem felel meg ezen előírásnak, vagy ha ugyanazon földterületre több meghatalmazás került kiállításra és azok érvényességét nem lehet a 9. § (1) bekezdésében előírt jegyzőkönyv felvétele során egyértelműen meghatározni.”

(3) A vhr. 6. §-a (3) bekezdésének *e)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a bekezdés a következő *f)–g)* ponttal egészül ki:

(A Vtv. alkalmazásában a vadászterületnek minősülő ingatlan tulajdonjoga igazolásaként el kell fogadni.)

„*e)* a földhivatal vagy Földmérési és Távérzékelési Intézet (a továbbiakban: FÖMI) által (papíralapú vagy elektronikus adathordozón) kiadott földkönyvet vagy tulajdonosi adatokkal kiegészített földkönyv kivonatot;

f) a földhivatal vagy a FÖMI által papíralapú vagy elektronikus adathordozón kiadott, a tulajdonosok nevét, tulajdoni hányadát, a termőföldek helyrajzi számait, valamint azok területét hektárban tartalmazó területi összesítőt;

g) az ingatlan-nyilvántartási adatbázishoz adatátviteli vonalon való csatlakozással számítógépes hálózaton történő adatlekéréssel történő helyszíni adatbemutatót, vagy a tulajdonilap-másolat ügyfélkapun keresztül lekért elektronikus dokumentumának helyszíni bemutatását.”

(4) A vhr. 6. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A vadászati közösséghez tartozó föld tulajdonjogának első alkalommal történő igazolását mindaddig el kell fogadni, amíg a változást a (3) bekezdésben felsorolt igazolások bármelyikével be nem jelentették.”

4. §

A vhr. 7. §-a (1) bekezdésének második mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A használati viszonyok részletes szabályait a 6. § (1) bekezdésében meghatározott működési szabályzatban kell rögzíteni.”

5. §

A vhr. 9. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A határozathozatal során a települési önkormányzat jegyzőjének szavazati hányadát úgy kell megállapítani, hogy az adott önkormányzat közigazgatási területén belül található, a vadászterület részének minősülő földterületből le kell vonni azokat a földterületeket, amelyek képviselőtől le kell vonni azokat a földterületeket, amelyek képviselőtől le kell vonni azokat a földterületeket, amelyek képviselőjén keresztül gondoskodott.”

6. §

A vhr. 11. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„11. § (1) Társult vadászati jog esetén a Vtv. 13. § (3) bekezdésében előírt okirat nyilvántartásba vételére irányuló kérelem esetében a vadászati hatóság a rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján a bejegyzés teljesítéséhez vizsgálja, hogy

a) a gyűlést az arra jogosult személy, illetve személyek hívták-e össze,

b) a hirdetmény megfelel-e a Vtv. 14. § (1)–(2) bekezdéseiben, valamint a 12. § (3)–(5) bekezdéseiben foglalt követelményeknek,

c) a gyűlés a meghirdetett napirendek szerint hozta-e meg a döntését.

(2) Az (1) bekezdésben felsoroltakon kívüli kérdésekben a földtulajdonosoknak a Vtv. 14. § (4) bekezdésének *b)* pontjában foglaltak szerint kell eljárni.

(3) A vadászterület határának megállapítására irányuló kérelem esetében az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően a vadászati hatóság vizsgálja, hogy

a) a kialakításra tervezett vadászterület határa megfelel-e a Vtv. 8. §-ában meghatározott feltételeknek,

b) a vadászterület kialakításával keletkezik-e zárványterület,

c) keletkezik-e az érintett vadászterületek között területi átfedés.

(4) Amennyiben a vadászati hatóság a (3) bekezdésben foglaltak vizsgálatát követően megállapítja, hogy a vadászterület határ-megállapításának nincs akadálya, megállapítja a vadászterület határát.

(5) Ha a vadászati hatóság megállapítja, hogy

a) a kialakításra tervezett vadászterület határa nem felel meg a Vtv. 8. §-ában foglaltaknak, a kérelmet elutasítja,

b) a kialakítandó vadászterületek között területi átfedés van, vagy a 16. § (1)–(2) bekezdései szerinti zárványterület keletkezne, a vadászati hatóság határidő megadásával felszólítja az érintetteket az átfedés, illetve a zárványterület megszüntetésére irányuló egyezség létrehozására. Amennyiben a megadott határidőig az érintettek között egyezség nem jön létre, a vadászati hatóság a Vtv. 20. § (4) bekezdése, illetve a Vtv. 27. § (1) bekezdésének *a)* pontja szerint jár el,

c) a kialakításra kérelmezett vadászterület átfedésben van a jogerős határozattal kialakított vadászterülettel, illetve zárványterület keletkezne, a vadászati hatóság a kérelmezőt határidő megadásával felszólítja az átfedés, illetve a zárványterület megszüntetésére. Amennyiben a megadott határidőig a kérelmező a felszólításnak nem tesz eleget, a vadászati hatóság a Vtv. 20. § (4) bekezdése, illetve a Vtv. 27. § (1) bekezdésének *a)* pontja alapján a vadászterületet a jogerősen kialakított vadászterület határához igazodóan alakítja ki.

(6) Területi átfedés esetén, ha a kérelmezők között egyezség jött létre, illetve, ha a vadászterületet a Vtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontjának alkalmazásával kell kijelölni,

nem kell újabb tulajdonosi gyűlést összehívni, ha a földtulajdonosi gyűlés jegyzőkönyvéből megállapítható, hogy a földtulajdonosok tulajdoni hányada alapján számított szótöbbség a határmódosítás ellenére fennáll. A vadászati hatóság ennek igazolása esetén dönt a nyilvántartásba vételről, illetve a haszonbérleti szerződés, valamint a vadgazdálkodási üzemterv jóváhagyásáról. A kérelemhez mellékelni kell a tulajdonosi közgyűlés jegyzőkönyv kivonatának hitelesített példányát. Zárványterület megszüntetésére irányuló eljárás esetén e bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni.

(7) Haszonbérlet esetén a jogosult köteles a haszonbérleti díjat – a haszonbérleti szerződésben meghatározott módon és rendben – a földtulajdonosok vadászati közössége képviselőjének megfizetni.

(8) A képviselő – a vadászati hatóságnál történő közzététel kivételével – a Vtv. 14. §-ában meghatározott módon köteles minden alkalommal hirdetményben tájékoztatást közzétenni a földtulajdonosi kifizetések idejéről, helyéről és módjáról, továbbá legkésőbb tizenöt napon belül a földtulajdonosok vadászati közösségének gyűlésén hozott határozatokról.

(9) A földtulajdonosok vadászati közösségének képviselője köteles a földtulajdonosok gyűlésének iratait legalább öt évig megőrizni.”

7. §

A vhr. 12. §-a a következő (3)–(5) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A földtulajdonosok gyűlését összehívó földtulajdonosoknak a hirdetményen nyilatkozniuk kell a tulajdonukban lévő, illetve képviselők esetében az általuk képviselt földterületekről a helyrajzi számának és nagyságának megjelölésével.

(4) A hirdetményen fel kell tüntetni, hogy a földtulajdonosi gyűlés összehívóinak helyrajzi szám szerinti összes földtulajdonának területe hogyan aránylik a vadászterület teljes területéhez.

(5) A Vtv. 12. §-a (1) bekezdésének *b)* pontja esetében a hirdetmény mellékleteként a kialakítandó vadászterület megjelöléseként legalább 1:50000 méretarányú topográfiai térképet, valamint a vadászterület határvonalának egyedi azonosítására alkalmas leírását is ki kell függeszteni.”

8. §

A vhr. 13. §-a a következő (3)–(4) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Vadászterület megszűnése esetén a megszünt vadászterület földtulajdonosi közösségének képviselője köteles a birtokában lévő okiratok és egyéb javak, dolgok megőrzéséről gondoskodni mindaddig, amíg az adott földterülettel érintett új földtulajdonosi közösség képviselője azokat át nem veszi. A felelős őrző a dolgot költségei megtérítéséig visszatarthatja.

(4) Az új földtulajdonosi közösség képviselője birtokba kerülése esetén – a felelős őrző jogszerűen követelt költségeinek megfizetését követően – köteles haladéktalanul átvenni a vadászterület fekvése szerint érintett földterületekre vonatkozó okiratokat, javakat, dolgokat.”

9. §

A vhr. a következő 14/A. §-sal egészül ki:

„14/A. § (1) Vadászterület megszűnése esetén a megszünt vadászterület jogosultja – a felek eltérő megállapodásának hiányában – az okszerű gazdálkodás mértékéig az új jogosulttal szemben igényt tarthat a korábban létesített vadgazdálkodási, vadászati rendeltetésű létesítmények, berendezések, valamint a vadaskertben, vadasparkban tartott vad ellenértékére.

(2) Vadászterület megszűnése esetén, amennyiben az új jogosult a vadászterületen létesített vadaskertet tovább kívánja üzemeltetni, akkor azt az új üzemtervi ciklus megkezdéséig a vadászati hatósághoz a nyilvántartásba történő átvezetés végett be kell jelenteni. Ha az új jogosult a vadaskertet nem kívánja tovább üzemeltetni, akkor a vadgazdálkodási üzemterv benyújtásával egyidejűleg kezdeményezheti a vadászati hatóságnál a vadaskert létesítési engedély visszavonását.

(3) Az (1)–(2) bekezdésekkel kapcsolatos vitás kérdésekben a Ptk. vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

(4) Vadászterület megszűnése esetén a megszünt vadászterület jogosultja, legkésőbb a jogosultság megszűnését követő tizenötödik napig köteles a nála lévő azonosító jellel elszámolni, valamint a társasvadászati naplót és teríték-nyilvántartást, az egyéni vadászati naplót és teríték-nyilvántartást, valamint a hivatásos vadász szolgálati naplóját a vadászati hatóságnak leadni.

(5) Ha a vadászterület határában, valamint a jogosult személyében az üzemtervi ciklust követően nem történt változás, a jogosult legkésőbb az új üzemtervi ciklus megkezdését követő 15. napig kérheti a társasvadászati napló és teríték-nyilvántartás, az egyéni vadászati napló és teríték-nyilvántartás, valamint a hivatásos vadász szolgálati naplója vadászati hatóság által történő lezárását és ismételt érvényesítését.

(6) A (4)–(5) bekezdésben foglalt kötelezettségek megszűnése a Vtv. 83. §-a (1) bekezdésének *g)* pontja szerint a vadgazdálkodás szabályai megsértésének minősül.”

10. §

A vhr. 66. §-a a következő (3)–(5) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a § (3) bekezdésének számozása (6) bekezdésre változik:

„(3) A társas nagyvad vadászatról hajtásonként külön legalább 1:20000 léptékű hajtástérképet kell készíteni. A hajtástérkép egy példányát a vadászat megkezdése előtt

át kell adni a lőállásokban helyet foglaló valamennyi vadásznak, a vadászatvezetőnek, a hajtás- és szárnyvezetőknek, a felvezetőknek, a vadászon gépjárművel közlekedőknek, a vadösszeszedőknek és az utánkeresőknek.

(4) A hajtástérképnek tartalmaznia kell:

- a) valamennyi lőálláson álló vadász helyzetét (ugyanazon a lapon),
- b) a lőállásra felállított vadász helyzetét a tilos lőirányok egyértelmű feltüntetésével,
- c) a hajtás irányát,
- d) a szükséges biztonsági rendszabályok leírását,
- e) a vadászatvezető, illetve a felvezető(k) elérhetőségét.

(5) Amennyiben a hajtástérkép nem tartalmazza a (4) bekezdésben meghatározott tartalmi elemeket, illetve, ha a vadászati hatóság azt állapítja meg, hogy a biztonságos vadászat feltételei nem állnak fenn, a társasvadászat megrendezését megtiltja.”

11. §

A vhr. 70. §-a a következő (5)–(6) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A társas nagyvad vadászon részt vevő vadászok száma – ide nem értve a hivatásos vadászokat és a hajtást irányító vadászokat – nem haladhatja meg a 25 főt.

(6) Sík terepen egy vonalban kijelölt lőállások, illetve a lőálláson elhelyezkedő vadászok összelövésének lehetősége esetén kizárólag magasított lőállások használhatók.”

12. §

(1) A vhr. 71. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a § (3)–(4) bekezdésének számozása (4)–(5) bekezdésre változik:

„(3) A lőállásokon a lőállásoktól 5–15 méteres távolságban feltűnő színű (piros vagy narancssárga) szalaggal vagy festékkel – a természeti környezet megkímélése mellett – a tilos lőirányokat fel kell tüntetni. A megengedett lőirányokat úgy kell meghatározni, hogy az abba az irányba leadott lövések semmi esetre se veszélyeztessék mások életét és testi épségét.”

(2) A vhr. 71. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Ha a vadászati hatóság megállapítja, hogy az (1)–(5) bekezdésekben meghatározott előírások valamelyikét a jogosult megszegte, a vadászatot azonnal leállítja, és ha úgy ítéli meg, hogy az a vadászat biztonságát veszélyezteti, további intézkedésig a társas nagyvad vadászatok megrendezését felfüggesztheti.”

13. §

Záró és átmeneti rendelkezések

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) E rendelet 6. §-ának a vhr. 11. §-a (5) bekezdésének b) és c) pontját, valamint (6) bekezdését megállapító rendelkezéseit a folyamatban lévő hatósági ügyekben is alkalmazni kell.

Gráf József s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter

A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter 43/2006. (V. 31.) FVM rendelete

az Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program végrehajtásában közreműködő szervezetként eljáró Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal által végzett feladatokról szóló 110/2004. (VI. 21.) FVM rendelet módosításáról

Az Európai Unió Strukturális Alapjaiból és Kohéziós Alapjából származó támogatások hazai felhasználásáért felelős intézményekről szóló 1/2004. (I. 5.) Korm. rendelet 20. § (3) bekezdése alapján – figyelemmel a Nemzeti Fejlesztési Terv operatív programjai, az EQUAL Közösségi Kezdeményezés program és a Kohéziós Alap projektek támogatásainak fogadásához kapcsolódó pénzügyi lebonyolítási, számviteli és ellenőrzési rendszerek kialakításáról szóló 360/2004. (XII. 26.) Korm. rendeletre, valamint az agrárgazdaság fejlesztéséről szóló 1997. évi CXIV. törvény 10. § (2) bekezdésének *ba*) pontjára – a következőket rendelem el:

1. §

Az Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program végrehajtásában közreműködő szervezetként eljáró Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal által végzett feladatokról szóló 110/2004. (VI. 21.) FVM rendelet 1. § (2) bekezdésének *b*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[*(2) Az MVH mint közreműködő szervezet feladata*]

„*b*) a szerződés kötésével, a szerződés módosításával, a szerződés megszűnésével kapcsolatos feladatok ellátása,”

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

Gráf József s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter

III. rész HATÁROZATOK

Az Országgyűlés határozatai

Az Országgyűlés 14/2006. (V. 31.) OGY határozata

az Országgyűlés bizottságainak létrehozásáról, tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról*

1. Az Országgyűlés az Alkotmány 21. §-ának (2) bekezdése alapján az alábbi állandó bizottságokat hozza létre, azok tisztségviselőivé és tagjaivá a következő képviselőket választja:

1. Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottság (29 fő)

Elnöke:	Dr. Vastagh Pál	(MSZP)
Alelnökei:	Dr. Répássy Róbert	(Fidesz)
	Dr. Fodor Gábor	(SZDSZ)
Tagjai:	Dr. Avarkeszi Dezső	(MSZP)
	Dr. Bárándy Gergely	(MSZP)
	Dr. Csákabonyi Balázs	(MSZP)
	Dr. Csiha Judit	(MSZP)
	Dr. Faragó Péter	(MSZP)
	Frankné dr. Kovács Szilvia	(MSZP)
	Dr. Gál Zoltán	(MSZP)
	Dr. Hajdu Attila	(MSZP)
	Dr. Simon Gábor	(MSZP)
	Dr. Steiner Pál	(MSZP)
	Dr. Szép Béla	(MSZP)
	Dr. Toller László	(MSZP)
	Dr. Veresné dr. Szabó Éva	(MSZP)
	Dr. Wiener György	(MSZP)
	Dr. Balsai István	(Fidesz)
	Dr. Cser-Palkovics András	(Fidesz)
	Dr. Dorkota Lajos	(Fidesz)
	Dr. Horváth Balázs	(Fidesz)
	Dr. Kerényi János	(Fidesz)
	Dr. Mátrai Márta	(Fidesz)
	Dr. Navracsics Tibor	(Fidesz)
	Dr. Szakács Imre	(Fidesz)
	Dr. Turi-Kovács Béla	(Fidesz)
	Dr. Vitányi István	(Fidesz)
	Dr. Rubovszky György	(KDNP)
	Dr. Salamon László	(KDNP)

2. Gazdasági és informatikai bizottság (29 fő)

Elnöke:	Puch László	(MSZP)
Alelnöke:	Dr. Latorcai János	(KDNP)
Tagjai:	Farkas Imre	(MSZP)
	Gazda László	(MSZP)
	Göndör István	(MSZP)
	Hagyó Miklós	(MSZP)
	Horváth Csaba	(MSZP)
	Dr. Józsa István	(MSZP)
	Dr. Kálmán András	(MSZP)
	Dr. Kapolyi László	(MSZP)
	Márfai Péter	(MSZP)
	Molnár Gyula	(MSZP)
	Podolák György	(MSZP)
	Szántó János	(MSZP)
	Dr. Szekeres Imre	(MSZP)
	Végh Tibor	(MSZP)
	Bánki Erik	(Fidesz)
	Bencsik János	(Fidesz)
	Dr. Fónagy János	(Fidesz)
	Márton Attila	(Fidesz)
	Dr. Matolcsy György	(Fidesz)
	Dr. Nyitrai Zsolt	(Fidesz)
	Püski András	(Fidesz)
	Rogán Antal	(Fidesz)
	Dr. Selmeczi Gabriella	(Fidesz)
	Szatmáry Kristóf	(Fidesz)
	Deák András	(KDNP)
	Kovács Kálmán	(SZDSZ)
	Dr. Vas János	(MDF)

3. Ifjúsági, szociális és családügyi bizottság (29 fő)

Elnöke:	Dr. Vidorné dr. Szabó Györgyi	(MSZP)
Alelnöke:	Soltész Miklós	(KDNP)
Tagjai:	Borenszki Ervin	(MSZP)
	Dér Zsuzsanna	(MSZP)
	Érsek Zsolt	(MSZP)
	Farkas Imre	(MSZP)
	Filló Pál	(MSZP)
	Dr. Juhászné Lévai Katalin	(MSZP)
	Dr. Karsai József	(MSZP)
	Dr. Legény Zsolt	(MSZP)
	Lombos István	(MSZP)
	Tóbiás József	(MSZP)
	Dr. Tóth István	(MSZP)
	Török Zsolt	(MSZP)
	Dr. Ujhelyi István	(MSZP)
	Winkfein Csaba	(MSZP)
	Ágh Péter	(Fidesz)
	Dr. Aszódi Pál	(Fidesz)
	Borsos József	(Fidesz)
	Cseresnyés Péter	(Fidesz)
	Hirt Ferenc	(Fidesz)
	Dr. Iván László	(Fidesz)
	Koszorús László	(Fidesz)

* A határozatot az Országgyűlés a 2006. május 30-i ülésnapján fogadta el.

László Tamás	(Fidesz)
Dr. Szabó Erika	(Fidesz)
Vígh Ilona	(Fidesz)
Dr. Zombor Gábor	(Fidesz)
Dr. Lanczendorfer Erzsébet	(KDNP)
Béki Gabriella	(SZDSZ)

4. Költségvetési, pénzügyi és számvevőszéki bizottság
(29 fő)

Elnöke:	Varga Mihály	(Fidesz)
Alelnökei:	Szabó Lajos	(MSZP)
	Domokos László	(Fidesz)
Tagjai:	Dr. Bakonyi Tibor	(MSZP)
	Barabásné Czövek Ágnes	(MSZP)
	Boldvai László	(MSZP)
	Burány Sándor	(MSZP)
	Dr. Kékesi Tibor	(MSZP)
	Keller László	(MSZP)
	Kovács Tibor	(MSZP)
	Molnár László	(MSZP)
	Sándor István	(MSZP)
	Schwartz Béla	(MSZP)
	Szabados Ákos	(MSZP)
	Szabados József	(MSZP)
	Tukacs István	(MSZP)
	Babák Mihály	(Fidesz)
	Balla György	(Fidesz)
	Dr. Dancsó József	(Fidesz)
	Dr. Fazekas Sándor	(Fidesz)
	Lengyel Zoltán	(Fidesz)
	Mádi László	(Fidesz)
	Szijjártó Péter	(Fidesz)
	Tállai András	(Fidesz)
	Tóth András	(Fidesz)
	Dr. Hargitai János	(KDNP)
	Dr. Gegesy Ferenc	(SZDSZ)
	Lakos Imre	(SZDSZ)
	Herényi Károly	(MDF)

5. Önkormányzati és területfejlesztési bizottság (29 fő)

Elnöke:	Jauernik István	(MSZP)
Alelnöke:	Dr. Kovács Zoltán	(Fidesz)
Tagjai:	Balogh József	(MSZP)
	Dr. Balogh László	(MSZP)
	Dr. Buzás Péter	(MSZP)
	Ecsődi László	(MSZP)
	Hajdu László	(MSZP)
	Dr. Ipkovich György	(MSZP)
	Dr. Mester László	(MSZP)
	Pál Tibor	(MSZP)
	Papp József	(MSZP)
	Sós Tamás	(MSZP)
	Szabó György	(MSZP)
	Varju László	(MSZP)
	Warvasovszky Tihamér	(MSZP)

Bebes István	(Fidesz)
Dr. Bóka István	(Fidesz)
Erdős Norbert	(Fidesz)
Horváth István	(Fidesz)
Kósa Lajos	(Fidesz)
Meggyes Tamás	(Fidesz)
Dr. Ódor Ferenc	(Fidesz)
Dr. Tasó László	(Fidesz)
Dr. Tilki Attila	(Fidesz)
Vígh László	(Fidesz)
Nógrádi László	(KDNP)
Dr. Böhm András	(SZDSZ)
Gulyás József	(SZDSZ)
Hock Zoltán	(MDF)

6. Egészségügyi bizottság (23 fő)

Elnöke:	Dr. Kökény Mihály	(MSZP)
Alelnöke:	Dr. Mikola István	(Fidesz)
Tagjai:	Dr. Czinege Imre	(MSZP)
	Dr. Garai István	(MSZP)
	Gyula Ferencné	(MSZP)
	Keller László	(MSZP)
	Dr. Nyul István	(MSZP)
	Dr. Perjési Klára	(MSZP)
	Dr. Schvarcz Tibor	(MSZP)
	Dr. Tittmann János	(MSZP)
	Dr. Tóth István	(MSZP)
	Tóth Tiborné dr.	(MSZP)
	Winkfein Csaba	(MSZP)
	Dr. Heintz Tamás	(Fidesz)
	Dr. Horváth Zsolt	(Fidesz)
	Dr. Kupper András	(Fidesz)
	Dr. Molnár Ágnes	(Fidesz)
	Dr. Pesti Imre	(Fidesz)
	Dr. Spiák Ibolya	(Fidesz)
	Dr. Nagy Kálmán	(KDNP)
	Dr. Puskás Tivadar	(KDNP)
	Béki Gabriella	(SZDSZ)
	Dr. Csáky András	(MDF)

7. Oktatási és tudományos bizottság (23 fő)

Elnöke:	Dr. Szabó Zoltán	(MSZP)
Alelnökei:	Zsigó Róbert	(Fidesz)
	Dr. Sándor Klára	(SZDSZ)
Tagjai:	Botka Lajosné	(MSZP)
	Deák Istvánné	(MSZP)
	Dr. Jánosi György	(MSZP)
	Katanics Sándor	(MSZP)
	Kormos Dénes	(MSZP)
	Mohácsi József	(MSZP)
	Rónavölgyi Endre Béláné	(MSZP)
	Rózsa Endre	(MSZP)
	Szabó Gyula	(MSZP)
	Tatai-Tóth András	(MSZP)
	Tóth Tiborné dr.	(MSZP)

Dr. Pálincás József	(Fidesz)
Pánczél Károly	(Fidesz)
Pokorni Zoltán	(Fidesz)
Dr. Pósan László	(Fidesz)
Révész Máriusz	(Fidesz)
Tóth Ferenc	(Fidesz)
Dr. Hoffmann Rózsa	(KDNP)
Kuzma László	(KDNP)
Almássy Kornél	(MDF)

8. Mezőgazdasági bizottság (22 fő)

Elnöke:	Font Sándor	(Fidesz)
Alelnökei:	Gógös Zoltán	(MSZP)
	Jakab István	(Fidesz)
Tagjai:	Bedő Tamás	(MSZP)
	Csontos János	(MSZP)
	Demendi László	(MSZP)
	Godó Lajos	(MSZP)
	Herbály Imre	(MSZP)
	Hunvald György	(MSZP)
	Dr. Karsai József	(MSZP)
	Kis Péter László	(MSZP)
	Paizs József	(MSZP)
	Zatykó János	(MSZP)
	Dr. Ángyán József	(Fidesz)
	Bagi Béla	(Fidesz)
	Czerván György	(Fidesz)
	Fülöp István	(Fidesz)
	Járvás István	(Fidesz)
	Kispál Ferenc	(Fidesz)
	Örvendi László József	(Fidesz)
	Dr. Medgyasszay László	(KDNP)
	Dr. Kis Zoltán	(SZDSZ)

9. Európai ügyek bizottsága (20 fő)

Elnöke:	Dr. Eörsi Mátyás	(SZDSZ)
Alelnökei:	Kocsi László	(MSZP)
	Firtl Mátyás	(KDNP)
Tagjai:	Dr. Botka László	(MSZP)
	Káli Sándor	(MSZP)
	Dr. Legény Zsolt	(MSZP)
	Dr. Molnár Csaba	(MSZP)
	Szürbik Imre	(MSZP)
	Szűcs Erika	(MSZP)
	Dr. Tóth Bertalan	(MSZP)
	Varga Zoltán	(MSZP)
	Veress József	(MSZP)
	Dr. Braun Márton	(Fidesz)
	Ékes József	(Fidesz)
	Dr. Hörcsik Richárd	(Fidesz)
	Ivanics Ferenc	(Fidesz)
	Manninger Jenő	(Fidesz)
	Nógrádi Zoltán	(Fidesz)
	Pelczné dr. Gáll Ildikó	(Fidesz)
	Dr. Csapody Miklós	(MDF)

10. Külügyi és határon túli magyarok bizottsága (20 fő)

Elnöke:	Németh Zsolt	(Fidesz)
Alelnöke:	Dr. Kozma József	(MSZP)
Tagjai:	Dr. Gedei József	(MSZP)
	Hárs Gábor	(MSZP)
	Kárpáti Tibor	(MSZP)
	Dr. Kékesi Tibor	(MSZP)
	Kránitz László	(MSZP)
	Nagy Jenő	(MSZP)
	Dr. Szakács László	(MSZP)
	Dr. Vadai Ágnes	(MSZP)
	Dr. Varga László	(MSZP)
	Balla Mihály	(Fidesz)
	Dr. Gógl Árpád	(Fidesz)
	Dr. Gruber Attila	(Fidesz)
	Dr. Horváth János	(Fidesz)
	Dr. Kelemen András	(Fidesz)
	Dr. Nagy Gábor Tamás	(Fidesz)
	Potápi Árpád	(Fidesz)
	Rácz Róbert	(Fidesz)
	Dr. Eörsi Mátyás	(SZDSZ)

11. Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottság (19 fő)

Elnöke:	Balog Zoltán	(Fidesz)
Alelnökei:	Fogarasiné Deák Valéria	(MSZP)
	Szászfalvi László	(KDNP)
Tagjai:	Donáth László	(MSZP)
	Dr. Faragó Péter	(MSZP)
	Godó Lajos	(MSZP)
	Lénárt László	(MSZP)
	Nyakó István	(MSZP)
	Dr. Nyul István	(MSZP)
	Dr. Szabóné Müller Tímea	(MSZP)
	Tóth Gyula	(MSZP)
	Bíró Ildikó	(Fidesz)
	Farkas Flórián	(Fidesz)
	Kubatov Gábor	(Fidesz)
	Schmidt Ferenc	(Fidesz)
	Varga József	(Fidesz)
	Dr. Semjén Zsolt	(KDNP)
	Gusztos Péter	(SZDSZ)
	Pettkó András	(MDF)

12. Foglalkoztatási és munkaügyi bizottság (19 fő)

Elnöke:	Simon Gábor	(MSZP)
Alelnöke:	Bernáth Ildikó	(Fidesz)
Tagjai:	Dr. Bóth János István	(MSZP)
	Filló Pál	(MSZP)
	Gúr Nándor	(MSZP)
	Kiss Ferenc	(MSZP)
	Nagy László	(MSZP)
	Rákóczy Attila István	(MSZP)
	Rózsa Endre	(MSZP)

Vécsi István	(MSZP)
Dr. Czira Szabolcs	(Fidesz)
Czomba Sándor	(Fidesz)
Kontur Pál	(Fidesz)
Molnár Oszkár	(Fidesz)
Nagy István	(Fidesz)
Németh Zsolt	(Fidesz,
	Vas megye, 05. OEVK)
Rácz István	(Fidesz)
Wittner Mária	(Fidesz)
Dr. Hankó Faragó Miklós	(SZDSZ)

13. Környezetvédelmi bizottság (19 fő)

Elnöke:	Katona Kálmán	(MDF)
Alelnökei:	Dr. Orosz Sándor	(MSZP)
	Dr. Nagy Andor	(KDNP)
Tagjai:	Bedő Tamás	(MSZP)
	Demendi László	(MSZP)
	Fetser János	(MSZP)
	Gyárfás Ildikó	(MSZP)
	Dr. Józsa István	(MSZP)
	Kis Péter László	(MSZP)
	Dr. Oláh Lajos	(MSZP)
	Szabó Imre	(MSZP)
	Balogh József	(Fidesz)
	Bányai Gábor	(Fidesz)
	Császár Antal	(Fidesz)
	Farkas Sándor	(Fidesz)
	Fehérvári Tamás	(Fidesz)
	Kékkői Zoltán József	(Fidesz)
	Molnár Béla	(KDNP)
	Gusztos Péter	(SZDSZ)

14. Kulturális és sajtóbizottság (19 fő)

Elnöke:	Dr. Pető Iván	(SZDSZ)
Alelnökei:	Dr. Jánosi György	(MSZP)
	Halász János	(Fidesz)
Tagjai:	Alexa György	(MSZP)
	Alföldi Albert	(MSZP)
	Bókay Endre	(MSZP)
	Fedor Vilmos	(MSZP)
	Gy. Németh Erzsébet	(MSZP)
	Halmi Gáborné	(MSZP)
	Lukács Zoltán	(MSZP)
	Dr. Vitányi Iván	(MSZP)
	Ékes Ilona	(Fidesz)
	Gulyás Dénes	(Fidesz)
	Dr. Gyimesi Endre	(Fidesz)
	Kiss Attila	(Fidesz)
	Dr. Kontrát Károly	(Fidesz)
	Tellér Gyula	(Fidesz)
	Vincze László	(Fidesz)
	Dr. Lukács Tamás	(KDNP)

15. Sport- és turisztikai bizottság (19 fő)

Elnöke:	Lasztovicza Jenő	(Fidesz)
Alelnöke:	Dr. Tompa Sándor	(MSZP)
Tagjai:	Dr. Horváth Klára	(MSZP)
	Koscsó Lajos	(MSZP)
	Dr. Nagy Imre	(MSZP)
	Nagy Jenő	(MSZP)
	Páva Zoltán	(MSZP)
	Rába László	(MSZP)
	Tóth József	(MSZP)
	Dr. Tóth József	(MSZP)
	Becsó Zsolt	(Fidesz)
	Hadházy Sándor	(Fidesz)
	Kovács Ferenc	(Fidesz)
	Nagy Sándor	(Fidesz)
	Szalay Ferenc	(Fidesz)
	Szijjártó Péter	(Fidesz)
	Dr. Világosi Gábor	(SZDSZ)
	Dr. Gyenesei István	(független)

16. Honvédelmi és rendészeti bizottság (17 fő)

Elnöke:	Dr. Lázár János	(Fidesz)
Alelnökei:	Keleti György	(MSZP)
	Karsai Péter	(MDF)
Tagjai:	Ecsődi László	(MSZP)
	Földesi Zoltán	(MSZP)
	Laboda Gábor	(MSZP)
	Márfai Péter	(MSZP)
	Mécs Imre	(MSZP)
	Tóth Károly	(MSZP)
	Dr. Vadai Ágnes	(MSZP)
	Csampa Zsolt	(Fidesz)
	Dr. Kontrát Károly	(Fidesz)
	Nyitray András	(Fidesz)
	Dr. Simon Miklós	(Fidesz)
	Tóth Gábor	(Fidesz)
	Báthly Tamás	(KDNP)
	Dr. Kis Zoltán	(SZDSZ)

17. Nemzetbiztonsági bizottság (11 fő)

Elnöke:	Dr. Simicskó István	(KDNP)
Alelnöke:	Tóth Károly	(MSZP)
Tagjai:	Dr. Géczy József Alajos	(MSZP)
	Göggös Zoltán	(MSZP)
	Mécs Imre	(MSZP)
	Dr. Wiener György	(MSZP)
	Demeter Ervin	(Fidesz)
	Dr. Kövér László	(Fidesz)
	Lezsák Sándor	(Fidesz)
	Gulyás József	(SZDSZ)
	Dr. Boross Péter	(MDF)

18. Mentelmi, összeférhetlenségi és mandátumvizsgáló bizottság (10 fő)

Elnöke:	Dr. Géczi József Alajos	(MSZP)
Alelnöke:	Dr. Deutsch-Für Tamás	(Fidesz)
Tagjai:	Dr. Avarkeszi Dezső	(MSZP)
	Dr. Molnár Zsolt	(MSZP)
	Tatai-Tóth András	(MSZP)
	Dr. Hende Csaba	(Fidesz)
	Szücs Lajos	(Fidesz)
	Móring József Attila	(KDNP)
	Dr. Hankó Faragó Miklós	(SZDSZ)
	Dr. Dávid Ibolya	(MDF)

2. Az Országgyűlés bizottságairól, tisztségviselőiről és tagjairól szóló 20/2002. (V. 16.) OGY határozat, valamint az ideiglenes és egyéb bizottságokra, valamint tagjainak megválasztására vonatkozó országgyűlési határozatok hatályukat veszítik.

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Németh Zsolt s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Podolák György s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 18/2006. (V. 31.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 94. § (7) bekezdése alkotmányellenes, ezért azt a határozat közzétételének napjával megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Köz-
lönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. Az Alkotmánybírósághoz indítvány érkezett a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Mnykk.) 94. § (7) bekezdése alkotmányellenességének utólagos megállapítása és megsemmisítése tárgyában.

Az indítványozó álláspontja szerint a támadott rendelkezés alkotmányellenes, mert sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdése által védett jogbiztonság követelményét, az 57. § (1) bekezdése által garantált bíróság előtti egyenlőséget, s az Alkotmány 57. § (4) bekezdésében oltalmazott „nullum crimen/nulla poena sine lege alkotmányos elvét”.

Indokolásában hivatkozott arra, hogy a vitatott törvényhely az Mnykk. hatálya alá tartozó intézményekben foglalkoztatott személyekben „a fokozott büntetőjogi védelem hamis illúzióját kelti” miközben ellentétben áll a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvénynek (a továbbiakban: Btk.) a közfeladatot ellátó személyre vonatkozó meghatározását tartalmazó, a 137. § 2. pontjában foglalt rendelkezésével. Utóbbi ugyanis nem tartalmaz olyan szabályozást, amely megengedné, hogy az Mnykk. hatálya alá tartozó dolgozók – munkájukkal összefüggésben – közfeladatot ellátó személyeknek minősüljenek. A kollízió nem csupán a jogszabályok formális ütközését jelenti. A kifogásolt szabály ugyanis a büntetőjogi dogmatika szempontjából idegen, feltételes módon enged diszkrecionális jogkört a jogalkalmazónak. Ennek eredményeképpen túl azon, hogy büntető anyagi jogi alkalmazása során kezelhetetlen helyzeteket idéz elő – jogbizonytalansága folytán – a bíróság előtti egyenlőség, s a büntetőjogi legalitás követelményébe is ütközik.

2. Az Alkotmánybíróság eljárása során beszerezte az igazságügy-miniszter véleményét.

II.

Az Alkotmánybíróság a következő jogszabályi rendelkezéseket vizsgálta:

1. Az Alkotmány rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„57. § (1) A Magyar Köztársaságban a bíróság előtt mindenki egyenlő, és mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelességeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el.

[...]

(4) Senkit nem lehet bűnösnek nyilvánítani és büntetéssel sújtani olyan cselekmény miatt, amely az elkövetés idején a magyar jog szerint nem volt bűncselekmény.”

2. Az Mnykk. rendelkezése:

„94. § (7) Az e törvény hatálya alá tartozó intézményekben foglalkoztatott munkavállaló a munkakörében végzett tevékenységével kapcsolatban a büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személynek minősülhet.”

3. A Btk. rendelkezése:

„137. § E törvény alkalmazásában

[...]

2. közfeladatot ellátó személy:

a) a postai szolgáltató végrehajtó vagy biztonsági szolgálatot ellátó alkalmazottja, a közforgalmú tömegközlekedési eszközt működtető gazdálkodó szervezetnél végrehajtó vagy biztonsági szolgálatot ellátó személy, továbbá a közúti személyszállítási szolgáltatást végző más személy,

b) a Magyar Honvédség szolgálati feladatot teljesítő katonája,

c) a polgári védelmi szervezetbe beosztott és polgári védelmi szolgálatot teljesítő személy,

d) a mentőszolgálat tagja,

e) a bírósági vagy más hatósági eljárásban a védő vagy a jogi képviselő, a szakértő, és a hivatalos személynek nem minősülő kézbesítési végrehajtó,

f) az egészségügyről szóló törvényben meghatározott esetben az egészségügyi dolgozó, valamint az egészségügyi szolgáltatóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló más személy,

g) a közoktatásról szóló törvényben meghatározott esetben a pedagógus, illetőleg a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott, valamint a felsőoktatásról szóló törvényben meghatározott esetben a felsőoktatási intézmény oktatója, tanára, tudományos kutatója,

h) az állami, önkormányzati, önkéntes és létesítményi tűzoltóság tűzoltói feladatot ellátó tagja,

i) a rendőrségről szóló törvényben meghatározott körben a lakosság élet- és vagyonvédelmének biztosítása érdekében létesült társadalmi önvédelmi szervezet tagja, a közbiztonság javítására irányuló tevékenysége közben,

j) a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló törvény szerint nyilvántartásba vett egyház lelkésze,

k) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben, valamint a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvényben meghatározott munkakörben foglalkoztatott személy e tevékenysége gyakorlása során;

[...]

III.

Az indítvány megalapozott.

1. A közfeladatot ellátó személy fogalma nem csupán büntetőjogi kategória. A büntető anyagi jogban azonban (a hivatalos személy fogalmával együtt) számos esetben a Btk. különös részében rögzített törvényi tényállások elemeként szerepel. Pontos meghatározása azért kiemelkedő jelentőségű, mert a Btk. egyrészt fokozott felelősséget követel meg az általa e személyösszegesség kategóriájába soroltaktól, másrészt pedig fokozott védelmet biztosít számukra. Ebből fakadóan vannak olyan bűncselekmények, amelyeknél a közfeladatot ellátó személyként történő elkövetés a bűncselekmény – az alapesetnél jelentősen – súlyosabb büntetési tételkerettel fenyegetett minősített esetének megállapítását eredményezi [pl. 282/A. § (2) bekezdés b) pont, 282/B. § (3) bekezdés b) pont (kábitószerrel visszaélés)], továbbá olyan cselekmények, amikor a közfeladatot ellátó személy sértettként szerepel. Így sui generis cselekményként szabályozza a Btk. a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetétét (230. §) és a közfeladatot ellátó személy támogatója elleni erőszak büntetétét (231. §). Egyes további, különös részi tényállások pedig a bűncselekménynek a közfeladatot ellátó személy sérelmére történő elkövetését ugyancsak minősített esetként szabályozva, súlyosabb szankció alkalmazását teszik lehetővé [pl. Btk. 166. § (2) bekezdés e) pont (emberölés büntetése), 321. § (3) bekezdés d) pont, illetve (4) bekezdés b) és c) pont (rablás büntetése)].

A fentiekre tekintettel a Btk. 137. § 2. pontja meghatározza a közfeladatot ellátó személy büntetőjogi fogalmát. A taxáció vagy a közfeladatot ellátó személy „hivatásához” (pl. lelkész), vagy az általa végzett térben és időben körülhatárolt tevékenységhez (pl. bírósági eljárásban a védő, a mentőszolgálat tagja), vagy pedig egyes, társadalmilag kiemelt fontosságú szolgáltatáshoz, foglalkozáshoz (pl. postai szolgáltató, közúti személyszállítási szolgáltatást végző személy) köti a minősítést. Egyes esetekben a jogalkotó azt a szabályozási módot választotta, hogy a Btk.-ban nevesíti a védett tevékenységi kört, feladatot, utalva arra, hogy a közfeladatot ellátó minőség csak az arra vonatkozó külön törvényben meghatározott esetekben illeti meg egyes munkakörök betöltőit (pl. a közoktatásról szóló törvényben meghatározott esetben a pedagógus, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott). A fokozott védelem, illetve a fokozott felelősség ugyanis nem általában adott munkáltatóhoz, intézményhez, munkakörhöz, hanem olyan közérdekű – széles értelemben vett – tevékenységekhez kapcsolódik, amelyek az állampolgárokat közvetlenül érintik. Büntetőjogi szempontból a közfeladatot ellátó tevékenység lényegéhez tartozik az ezt ellátó személy intézkedési, önálló döntési joga, vagy olyan tevékenység ellátása, amely az állampolgárok széles

rétegét érintő fokozott körültekintést, felelősséget igényel. Ebből következik az is, hogy a közfeladatot ellátó személy csak akkor jogosult a védelemre, illetve akkor felel ebbéli minőségében, ha ezt a tevékenységet gyakorolja. A feladat, a tevékenységi kör eltérő mivoltára tekintettel a törvény tovább differenciál abból a szempontból is, hogy a 137. § 2. pontjában definiált közfeladatot ellátó személyek közül kik azok, akik „csupán” a fokozott védelemre tarthatnak igényt [Btk. 137. § 2. pont *c*), *g*), *k*) alpontok], illetve kiket terhel fokozott felelősség is [Btk. 137. § 2. pont *a*), *b*), *d*), *e*), *f*), *h*), *i*), *j*) alpontok].

2. Az Mnykk. hatálya alá tartozó személyösszességre a Btk. nem utal. Ennélfogva a 94. § (7) bekezdése a büntető törvény taxatív felsorolását oly módon bővíti, hogy az Mnykk. rendelkezései által szabályozott intézményekben foglalkoztatott összes – a legtágabb értelemben vett – munkavállalót a közfeladatot ellátó személy kategóriájába sorolja. Ugyanakkor ez a besorolás feltételes, s nem állapítható meg, hogy az érintettek fokozott védelme milyen esetekre terjed ki.

3. Az Alkotmánybíróság már a 11/1992. (III. 5.) AB határozatában rögzítette, hogy az államnak a büntetőhatalom gyakorlására vonatkozó kereteit előre, törvényben kell rögzíteni. „A nullum crimen sine lege és a nulla poena sine lege alkotmányos alapelvek, amelyeknek számos büntetőjogi szabály adja meg jogszerű tartalmát. Ilyen szabály a bűncselekmény-fogalomnak a Btk.-ban adott meghatározása, a büntetés és a büntetési rendszer törvényes fogalmai. A bűncselekmény fogalom ugyanúgy, mint a büntetés fogalma, az egyén büntetőjogi felelőssége és felelősségre vonása szempontjából döntő. Az egyén alkotmányos szabadságát, emberi jogait nemcsak a büntetőjog különös részének tényállásai és büntetési tételei érintik, hanem alapvetően a büntetőjogi felelősség, a büntetékiszabás és a büntethetőség összefüggő zárt szabályrendszer. A büntetőjogi felelősség minden szabályának módosulása, alapvetően és közvetlenül érinti az egyéni szabadságot és az egyén alkotmányos helyzetét.” (ABH 1992, 77, 86.)

Az 54/2002. (XII. 13.) AB határozat megállapította, hogy az „alkotmányos büntetőjog magában foglalja a büntetőjogi felelősségre vonás jogszerűségének a büntetési rendszer alakításának törvényességére vonatkozó tartományát is. [...] A bűncselekmény megítélésére és a büntetés mértékére megkerülhetetlenül kihatnak a büntető törvény általános részében definiált, anyagi jogi fogalmak, s ezek alkalmazása tekintetében „az egyén nem tartható az eseti megítélés következtében előálló bizonytalan jogi helyzetben.” Ez ugyanis a büntetőjogi jogalkalmazás során a felelősségre vonás szempontjai közötti önkényes válogatást jelent, amely az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe ütközik (részletesen: ABH 2004, 690, 740–741.).

A jogszabályok megalkotásával és változtatásával kapcsolatosan az Alkotmánybíróság a 8/2003. (III. 14.) AB határozatában általános követelményként, elvi éllel állapította meg: „A jogalkotás alkotmányos jogállami követelménye többet jelent [...], mint a jogalkotással kapcsolatos formális eljárási szabályok betartását. Jogalkotásra csak a jogbiztonság alkotmányos elvének megfelelően kerülhet sor.” (ABH 2003, 74, 86.)

A büntetőjogi jogalkotásra vonatkozó határozataiban az Alkotmánybíróság következetesen rámutatott arra is, hogy „a büntetőjogi szankcióval fenyegetett magatartások meghatározása során a törvényhozó nem járhat el önkényesen, adott magatartás büntetendővé nyilvánításának ki kell állnia a szükségesség-arányosság tesztjét. A büntetőjogi diszpozíciók megalkotása kapcsán a jogalkotóval szemben követelmény továbbá a normavilágosság és az önkényes jogértelmezés lehetőségének kizárása [részletesen: pl. 30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 176.; 58/1997. (XI. 5.) AB határozat, ABH 1997, 348, 352.; 18/2000. (VI. 6.) AB határozat, ABH 2000, 117, 130, 131.; 47/2000. (XII. 14.) AB határozat, ABH 2000, 377, 380.; 13/2001. (V. 14.) AB határozat, ABK 2001. május 226, 238.]” [13/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 85, 90.]

4. Az Mnykk. támadott rendelkezése a Btk.-nak a közfeladatot ellátó személy fogalmára vonatkozó taxatív felsorolását „kivülről módosítja”, anélkül, hogy a módosításnak a Btk. 137. § 2. pontjába történő beiktatását elrendelte volna. A módosító rendelkezés ellentétes a jogszabályok alkotmányosságához tartozó normavilágosság és egyértelműség követelményével. Az Mnykk.-ból az nem derül ki, hogy milyen körülmények adnak okot a fokozott büntetőjogi védelemre vagy ellenkezőleg, a fokozott felelősség megállapítására. A törvény 94. § (7) bekezdése ugyanis a hatálya alá tartozó valamennyi foglalkoztatottra (köz-tisztviselő, közalkalmazott, munkavállaló), függetlenül az általa ellátott feladattól, kiterjeszhetővé teszi a közfeladatot ellátó személy büntetőjogi kategóriáját.

Amennyiben a „közfeladatot ellátó személy” az ügy sértettjeként jelenik meg, ez a bűncselekmény elkövetője oldalán súlyosabb felelősséget eredményezhet, ám az előbbieknél fogva esetlegesen. A szabályozás módjából következően az elkövető nem ismerheti meg előzetesen és biztosan, hogy a súlyosabb következményekért mikor felel, a sértett pedig nem tudhatja, hogy a fokozott védelem mely esetekben terjed rá ki. Az Mnykk.-ban a közfeladatot ellátó személy fogalom kiterjesztése ugyanis a szövegezésben használt feltételes mód folytán lehetőségként jelenik meg. Sem az Mnykk., sem más jogszabály nem állapítja meg azonban, hogy a közfeladatot ellátó személlyé történő minősítés (akár csak büntetőjogon kívüli kategóriaként) milyen keretek között lehetséges, annak során a jogalkalmazónak milyen szempontokat kellene figyelembe

vennie. Ez önmagában is sérti a jogbiztonság követelményét, de szemben áll a büntetőjogra irányadó alkotmányi követelményekkel is.

A büntetőjog egyik alapelve ugyanis az analógiára épülő jogalkalmazás tilalma. Ez kiterjed a büntethetőségi feltételekre, a büntetőjogi jogkövetkezményekre, a törvényi tényállás valamennyi elemére, az elkövetők és esetenként a sértettek – jelesül a közfeladatot ellátó személyek – körének meghatározására is. Törvényi eligazítás híján azonban a különböző jogalkalmazók eltérő módon ítélik meg a körülményeket, s állapíthatnak meg analógiát a törvényben szabályozott, s az adott, ám közvetlenül nem szabályozott tényállás között. Mindez pedig az érintettek szempontjából kiszámíthatatlan eredményre vezet. Ezzel összefüggésben pedig az Alkotmánybíróság már a 11/1992. (III. 5.) AB határozatban kimondta, hogy a jogbiztonság követelménye a normavilágosság, a kiszámíthatóság és az előreláthatóság. Ez utóbbi két elvből „a büntetőjogban közvetlenül is levezethető a visszamenőleges hatály tilalma, de különösen az ex post facto jogi rendezés, valamint az analógia alkalmazási tilalma”. (ABH 1992, 77, 85.)

A jelen esetben a büntetőjogi következmények és konkrétan a büntetőjogi felelősség mértékének előreláthatósága szempontjából van annak jelentősége, hogy a cselekmény sértette közfeladatot ellátó személynek minősül-e. Mint-hogy pedig a „közfeladatot ellátó személy” minőség, mint büntetőjogilag értékelendő státus, az elkövető büntetőjogi felelősségére közvetlen és konkrét kihatással van, e kategória kapcsán is követelmény a kiszámíthatóság és előreláthatóság. A vizsgált rendelkezés a megengedő fogalmazás miatt nem biztosítja az alkotmányból fakadó ezen elvárások teljesülését. Az egyedi jogalkalmazói döntést engedő szabály az Mnykk. hatálya alá eső személyek „státusát” bizonytalanná, ezáltal az elkövetői magatartás minősítését, s így a várható jogkövetkezményeket is esetlegessé teszi.

Megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy az említett, közvetlenül az Alkotmányra alapozott elvárások nem zárják ki a Btk.-t kiegészítő, esetleg attól eltérő rendelkezéseket tartalmazó „külön” törvények létezését. A jogbiztonság azonban megköveteli, hogy ezek a Btk. szabályozási módjához illeszkedjenek, s fogalomrendszerük és tartalmuk a Btk. alapján közvetlenül – analógia nélkül – értelmezhető legyen. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság az 54/2004. (XII. 13.) AB határozatában leszögezte, hogy a büntetendő cselekmények fő tényállási elemeire vonatkozó szabályokat közvetlenül a Btk. rendszerébe illeszthető normáknak egyértelműen kell tartalmazniuk [ABH 2004, 690, 769.]. Az alkotmányos büntetőjog formai kritériumai ugyanis szorosan összefüggenek az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében meghatározott jogállamiságból levezetett jogbiztonság követelményeivel. A bűncselekmény-fogalom egyes elemeinek bizonytalansága, előreláthatóság-

ának kétséges volta ugyanis a büntethetőségi feltételeket esetlegessé, a jogalkalmazói gyakorlatot kiszámíthatatlanná, akár önkényessé is teszi. Ebben az esetben pedig a bűncselekmény elkövetője és sértette egyaránt – alkotmányjogilag megengedhetetlen módon – bizonytalan helyzetben van.

A Btk.-ban az Mnykk. hatálya alá tartozó személyösszességre, sőt magára a törvényre sem történik utalás. Így a támadott rendelkezés a büntetőjogi jogalkalmazás során csak analógia útján lenne alkalmazható. A fentiekben kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Mnykk. 94. § (7) bekezdése, annak tartalmi bizonytalansága, a Büntető Törvénykönyvvel való kollíziója folytán közvetlenül sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdését. Az Mnykk. személyi hatályát megállapító 5–6/A. §-ai alapján a számbajöhető sértetti körre figyelemmel rendkívül tág határok között mozoghat azon ügyek száma, amelyek esetében a jogalkalmazó előre kiszámíthatatlan, önkényes mérlegelésétől függ a szigorúbb vagy enyhébb büntető anyagi jogszabály alkalmazása. Az alkalmazható jogkövetkezményekre is közvetlenül kiható, a fokozott büntetőjogi védelem alá eső sértetti minőség konstitutív megállapítása pedig egyetlen esetben sem lehet eseti jogalkalmazói kompetencia. Ez ugyanis közvetlenül az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében megszabott, a büntető anyagi jogban feltétlen parancsként érvényesülő nullum crimen sine lege és nulla poena sine lege követelményének sérelméhez vezet. Ezért az Alkotmánybíróság a támadott rendelkezést megsemmisítette.

5. Az indítványozó a támadott rendelkezés kapcsán hivatkozott a bíróság előtti egyenlőséget garantáló, az Alkotmány 57. § (1) bekezdésének sérelmére is.

Az Alkotmánybíróság értelmezésében „ez a szabály a bírói útra tartozó ügyek tekintetében eljárási alapelvet fogalmaz meg. A bíróság előtti egyenlőség a személyek általános jogegyenlőségének a bírói eljárásra való vonatkoztatása. Az eljárási törvények ezt az alkotmányos jogot a perbeli pozíciók egyenjogúságának, mellérendeltségének és a kétoldalú meghallgatás elvének eljárási garanciáival valósítják meg”. [75/1995 (XII. 21.) AB határozat, ABH 1995, 376, 382.].

Az Mnykk. vizsgált rendelkezése nem a jogérvényesítés tekintetében teremt egyenlőtlenséget az eljárásban részt vevő személyek között, nem az eljárási jogban, hanem az anyagi jogban rejlő problémát vet fel: az elkövető és cselekménye büntetőjogi minősítése szempontjából eredményez bizonytalanságot. Ennek folytán a 94. § (7) bekezdése nem hozható összefüggésbe az Alkotmány 57. § (1) bekezdésével. Minthogy azonban az Alkotmánybíróság a támadott szabályt más alkotmányi rendelkezésekre hivatkozással megsemmisítette az 57. § (1) bekezdése tekintetében – az összefüggés hiányának megállapítása mellett – az elutasító rendelkezés meghozatalát mellőzte.

6. A határozatnak a Magyar Közlönyben történő közzétételére vonatkozó rendelkezés az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-án alapszik.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1125/B/2001.

**Az Alkotmánybíróság
19/2006. (V. 31.) AB
határozata**

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában – *dr. Balogh Elemér, dr. Bihari Mihály, dr. Erdei Árpád, dr. Harmathy Attila* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény 114. § (5) bekezdése alkotmányellenes, ezért azt 2007. május 31. napjával megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) 114. § (5) bekezdése alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a kifogásolt rendelkezés a jubileumi jutalomra való jogosultság megállapításakor indokolatlanul tesz különbséget azok között a bírák között, akik munkájuk egy részét ügyvédi tagsági viszonyban töltötték el, azokkal a bírakkal szemben, akik korábban közszolgálati jogviszonyban, szolgálati jogviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban, illetve munkaviszony keretében is végeztek munkát. Az indítványozó a Bjt. 114. § (5) bekezdésének szabályozását azért véli diszkriminatívnak, mert az a jogosultság megállapításakor „lényegében majdnem mindent”, így a jogi munkakörhöz nem kötött (példája szerint a kazánfűtőként eltöltött) munkaviszonyt is figyelembe engedi venni a bírói jubileumi jutalomra való jogosultság megállapításakor, ugyanakkor a jogi pályán, ügyvédi tagsági viszonyban eltöltött időtartamot nem tartja beszámíthatónak. Ezzel véleménye szerint a kifogásolt rendelkezés sérti az Alkotmány 70/A. §-ának (1) bekezdését.

Álláspontja szerint az lenne a megfelelő szabályozás, azaz a jubileumi jutalom csak akkor nem tenne indokolatlanul „különbséget bíró és bíró között”, ha a jubileumi jutalomra való jogosultság alapja egyedül a bírói szolgálati viszonyban eltöltött idő lenne.

II.

1. Az Alkotmány rendelkezése szerint:

„70/A. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.”

2. A Bjt. indítvánnyal érintett rendelkezése:

„114. § (1) A bíró 25, 30, 35, illetve 40 év bírói szolgálati viszony után jubileumi jutalomra jogosult.

[...]

(5) A jubileumi jutalomra való jogosultság szempontjából a bírói szolgálati viszony idejébe be kell számítani a közszolgálati jogviszonyban, a szolgálati jogviszonyban, a közalkalmazotti jogviszonyban és a munkaviszonyban töltött időt.”

III.

Az indítvány megalapozott.

1. A Bjt. 114. § (1) bekezdése értelmében a bírák 25, 30, 35, illetve 40 év bírói szolgálati viszony után jubileumi jutalomra válnak jogosulttá. Ugyanakkor a jogalkotó a jubileumi jutalomra való jogosultság megállapítását nem köti a Bjt. 106. §-ában szabályozott bírói szolgálati időhöz. Az indítványozó által támadott rendelkezés, a Bjt. 114. §-ának (5) bekezdése, arra vonatkozóan tartalmaz részletszabályokat, hogy a bírák jubileumi jutalomra való jogosultsága szempontjából mely jogviszonyok vehetők figyelembe bírói szolgálati viszonyként. Ennek keretében a kifogásolt rendelkezés megállapítja, hogy a közszolgálati jogviszonyban, szolgálati jogviszonyban, a közalkalmazotti jogviszonyban és a munkaviszonyban töltött időt a jubileumi jutalomra vonatkozó jogosultság szempontjából a bírói szolgálati viszony idejébe be kell számítani.

Az indítványozó a támadott rendelkezést azért véli diszkriminatívnak, mert álláspontja szerint a kifogásolt szabályozás hátrányosan különbözteti meg a korábban ügyvédi tagsági jogviszonyban is állt bírakat a jubileumi jutalomra való jogosultság szempontjából azokkal a bírakkal szemben, akik korábban közszolgálati, szolgálati, közalkalmazotti jogviszonyban vagy munkaviszonyban is álltak, miután a jogalkotó csak az utóbbi jogviszonyok időtartamát teszi beszámíthatóvá – a jubileumi jutalomra való jogosultság szempontjából – a bírói szolgálati viszonyba. Érvelése szerint a törvényhozónak nincs ésszerű indoka arra, hogy a Bjt. támadott rendelkezése miatt éppen a felsorolt jogviszonyokat engedje beszámítani.

2. Az Alkotmánybíróság eljárása során azt vizsgálta, hogy a Bjt. 114. § (5) bekezdése hátrányosan különbözteti-e meg a bírakat a jubileumi jutalomra való jogosultság alapjául szolgáló bírói szolgálati viszony megállapításakor azzal, hogy a korábban ügyvédi tagsági viszonyban állást – a beszámítás szempontjából – nem, míg a közszolgálati, szolgálati, közalkalmazotti jogviszonyban és a munkaviszonyban eltöltött időt figyelembe engedi venni.

Először röviden a hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozó gyakorlatát tekintette át.

Az Alkotmánybíróság már több határozatban értelmezte az Alkotmány 70/A. §-ában foglalt tilalom alkotmányos tartalmát, az emberi méltósághoz való joggal [Alkotmány 54. § (1) bekezdés] is összefüggésben. Megállapította, hogy „a jognak mindenkit egyenlőként (egyenlő méltóságú személyként) kell kezelnie, azaz az emberi méltóság alapjogán nem eshet csorba, azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és a kedvezmények elosztásának szempontjait meghatározni” [9/1990. (IV. 25.) AB határozat, ABH 1990, 46, 48.]. Rámutatott arra is, hogy „az alapjognak nem minősülő egyéb jogra vonatkozó, személyek közötti hátrányos megkülönbözte-

tés vagy más korlátozás alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha a sérelem összefüggésben áll valamely alapjoggal, végső soron az emberi méltóság általános személyiségi jogával és a megkülönböztetésnek, illetve korlátozásnak nincs tárgyilagos mérlegelés szerint ésszerű indoka, vagyis önkényes” [35/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 197, 200.].

Az Alkotmánybíróság ezeket a megállapításokat a jelen ügy elbírálásánál is irányadónak tekintette.

A jubileumi jutalom intézményéről az Alkotmánybíróság a 495/B/2001. AB határozatában – a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) rendelkezéseivel összefüggésben – kifejtette, hogy: „[a] jubileumi jutalom [...] a közalkalmazotti jogviszonyban eltöltött hosszabb, folyamatos munkavégzést, a közszférában eltöltött pályautat méltányolja” (ABH 2003, 1382, 1389.). Hangsúlyozta továbbá, hogy a jubileumi jutalom – függetlenül attól, hogy egyúttal megfelelő színvonalú munkavégzéssel párosul – alapvetően nem a közalkalmazott által végzett munka ellenértéke. Ezért nem hozható kapcsolatba az Alkotmány 70/B. §-ával. Ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy a jogalkotónak a jubileumi jutalom rendelkezéseinek kialakításakor ne kellene figyelemmel lenni az Alkotmány diszkriminációt tiltó rendelkezéseire (ABH 2003, 1382, 1389.). A fentiek alapján a jubileumi jutalom intézményére nézve megállapítható, hogy az nem „bér jellegű” juttatás, azaz nem a végzett munka ellenértékéeként kerül kifizetésre, hanem valójában külön juttatás (ezt a jelleget nem befolyásolja önmagában az, hogy a Bjt. külön juttatásként csupán a „külön egyhavi illetményt” nevesíti, továbbá, hogy a jutalom mértékét a bérhoz kapcsolja).

Az Alkotmánybíróság a 32/2005. (IX. 15.) AB határozatában – a „tizenharmadik vagy nulladik havi bér” szabályozásának alkotmányossági vizsgálata során, azzal összefüggésben – megállapította: az, hogy a törvényhozó a béren kívül milyen juttatásokat szabályoz, általában alapjognak nem minősülő egyéb jogra vonatkozik, ekként általánosságban a törvényhozó szabadságába tartozó kérdés. A szabályozás tartalmi korlátját jelenti viszont a diszkrimináció-tilalom (és az emberi méltósághoz való jog), az egyenlő méltóságú személyként való kezelés alkotmányos követelménye (ABH 2005, 329, 338.).

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint személyek közötti alkotmány sértő hátrányos megkülönböztetés akkor állapítható meg, ha valamely személyt vagy embercsoportot más, azonos helyzetben lévő személyekkel vagy csoporttal történt összehasonlításban kezelnek hátrányosabb módon [21/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 73, 78.; 32/1991. (VI. 6.) AB határozat, ABH 1991, 146, 162.; 43/B/1992. AB határozat, ABH 1994, 744, 745.]. A megkülönböztetés csak akkor alkotmányellenes, „ha a jogszabály a szabályozás szempontjából azonos csoportba tartozó (egymással összehasonlítható) jogalanyok között tesz különbséget anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne” (191/B/1992. AB határozat, ABH 1992, 592, 593.).

3. Az Alkotmánybíróság először arra kereste a választ, hogy a bírák, akik korábban közszolgálati, szolgálati, közalkalmazotti jogviszonyban vagy munkaviszonyban álltak, összehasonlíthatóak-e – a jubileumi jutalomra való jogosultság szempontjából – azokkal a bírákkal, akik a bírói szolgálati jogviszonyukat megelőzően ezektől eltérő, más jellegű jogviszonyokban álltak.

3.1. Az Alkotmánybíróság korábbiakban már kifejtette, hogy a jubileumi jutalom intézményének lényege – függetlenül a Kjt., a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) és a Bjt. részletszabályainak különbözőségétől –, hogy a jogalkotó ezzel a külön juttatással a munkavállalónak valamilyen, egy meghatározott fajta életpályán, huzamosabb időn át, folyamatosan eltöltött munkavégzését méltányolja. Ez a huzamosabb életpálya – a jogalkotó célja alapján – köthető akár a közszolgálatban való folyamatos munkavégzéshez, vagy az alkalmazottként való huzamosabb jogviszonyban álláshoz, sőt a jogalkotó ezzel akár az igazságszolgáltatásban, vagy a jogi pályán eltöltött időt (nemcsak a munkaviszony jellegű jogviszonyokat értve alatta), vagy akár az adott státus eléréséhez szükséges, annak elérését elősegítő tevékenységeket, illetve az ahhoz szükséges szakképzettséget, szakmai tudást is honorálhatja. Ez a juttatási forma béren kívüli, „ex gratia” juttatás, amelyre senkinek nincs Alkotmányból fakadó alanyi joga, ezért önmagában az sem jelent alkotmányossági problémát, ha a törvényhozó a juttatást teljes egészében elvonja. [Lásd a tizenharmadik havi bér alkotmányosságának vizsgálata az Alkotmány 70/B. § (2)–(3) bekezdésével összefüggésben 32/2005. (IX. 15.) AB határozat, ABH 2005, 329, 338.] A jogalkotó hatáskörébe tartozó kérdés a döntés arról, hogy megteremti-e a munkavállalók részére a juttatást, és az is, hogy milyen feltételekkel. Mindezek megállapítására a jogalkotót széles körű mérlegelési jog illeti meg. Ugyanakkor a szabályozás tartalmi korlátját jelenti az egyenlő méltóságú személyként való kezelés feltétlen betartása, illetve az Alkotmányban megfogalmazott alapjogok meg nem sértése. [9/1990. (IV. 25.) AB határozat, ABH 1990, 46, 48–49.] Ezen belül csak az követelhető meg, hogy a nem egyenlő kezelésnek ésszerű oka legyen, azaz ne minősüljön önkényesnek. [16/1991. (IV. 20.) AB határozat, ABH 1991, 58, 62.]

A fenti elveket a bírákra alkalmazva, az Alkotmánybíróság megállapította: a bírói kinevezéssel a bírói kar tagjává váló, bírói státusban lévőkre azonos, egységes szabályok vonatkoznak mind jogállásuk, mind javadalmazásuk, továbbá a szolgálati jogviszonyból eredő jogaik és kötelezettségeik tekintetében. Ezért a jubileumi jutalom (mint különleges juttatás) vonatkozásában is a jelenleg bíróként működő valamennyi bírót, tehát a teljes bírói kart kell homogén csoportnak tekinteni. Ugyanakkor az indítvánnyal támadott szabályozás különbséget tesz az adott csoporton belül, ezért az Alkotmánybíróság megvizsgálta, hogy ezen különbségtételnek van-e ésszerű indoka.

Jelen esetben a Bjt. 114. § (5) bekezdésében foglalt szabályozás alapján a jogalkotó valamennyi munkaviszony időtartamát figyelembe veszi (tehát nem kizárólag a közszférában eltöltött időt ismeri el). A jogalkotó egyrészt jogszerző időnek minősíti az 1992. július 1-jét megelőzően munkaviszonyban töltött időt, melynek sajátossága, hogy a Munka Törvénykönyvéről szóló 1967. évi II. törvény nem tett különbséget az állam tevékenységét ellátó, a köz szolgálatában munkát végző alkalmazottak és a gazdálkodó szervek alkalmazottainak jogállása között. Az állam tevékenységét végző alkalmazottak (ma köztisztviselők, közalkalmazottak, bírák, ügyészek) a Munka Törvénykönyvének hatálya alá tartozó munkaviszony keretében látták el feladataikat. Ugyanakkor a rendszerváltozásig a gazdaság túlnyomó része is állami tulajdonban volt, ezért a gazdálkodó szervek munkavállalóit is állami alkalmazottként kezelte a jogi szabályozás (632/B/2002. AB határozat, ABH 2004, 1620, 1625–1626.). Míg az 1992. július 1-je után a – Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Mt.), a Ktv., a Kjt. megalkotását, illetve ezen jogviszonyok szétválását követően keletkezett jogviszonyok – vonatkozásában az Mt. hatálya főszabályként a magánszféra munkavállalóira terjed ki. Kivéve az Mt. XII. fejezete alapján 2001. július 1-jétől a közigazgatási szerveknél foglalkoztatott ügykezelőket és fizikai alkalmazottakat, akiknek a közszolgálati jogviszonyát a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2001. évi XXXVI. törvény 85. §-a munkaviszonnyá alakította, majd a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény, a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2003. évi XLV. törvény 127. § (1) bekezdés d) pontja 2003. július 1-jével az ügykezelők visszaszervezéséről, ismét azok Ktv. hatálya alá tartozásáról rendelkezett. Ugyanakkor a jogalkotó jubileumi jutalom szempontjából munkaviszonyban jogszerző időként töltött idő mellett a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyokban töltött időt – így például a bedolgozói munkaviszonyt és a munkavégzési kötelezettséget magában foglaló szövetkezeti tagsági viszonyt, a szakcsoportos tagsági viszonyt, a vállalkozási és megbízási szerződésen alapuló, valamint a személyes közreműködéssel járó gazdasági és polgári jogi társasági, ügyvédi és az egyéni vállalkozói tevékenységet – nem veszi figyelembe. Kivétel, ha a munkavégzésre irányuló jogviszonyban állást követően a munkavállaló közszolgálati jogviszonyt létesített, mert ez esetben a Ktv. 72. § (1) bekezdése alapján a besorolását ezen idők figyelembevételével kell megállapítani, így pedig a Bjt. 114. § (5) bekezdésének „közszolgálati jogviszonyban” fordulata alapján már a teljes időtartam jogszerző időnek minősül.

Megállapítható tehát, hogy a jogalkotó nem önmagában a jogi pályán huzamosabb ideig fennálló tevékenységet kívánta méltányolni, mivel a nem jogi munkakörben eltöltött munkaviszonyt, valamint a közszolgálati, közalkalmazotti, szolgálati viszonyban állás idejét is beszámítani engedti, akár jogi végzettséghez kötött, akár nem. Egyedül az „alkalmazottként való jogviszonyban állás” írja le teljes egészében a jogalkotó által beszámítani engedett valamennyi jogviszonyt. A jogalkotó valamennyi foglalkoztatottként való (beleértve a nem jogi munkakörben eltöltött és jogi végzettséghez nem kötött) jogviszonyban állást tekinti a csoportképzés ismérvének.

Az Alkotmánybíróság ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a fentiekben idézett korábbi, a köztisztviselői jubileumi jutalommal kapcsolatos és az itt vizsgálthoz hasonló kérdéssel foglalkozó határozatát (632/B/2002. AB határozat, ABH 2004, 1620, 1626.), bár megállapításait figyelembe vette, ebben az ügyben nem tekintette döntését meghatározó precedensnek. Ennek két oka van. Egyrészt a bírák és a köztisztviselők jogi, különösen alkotmányos helyzetében a meglévő számos hasonlóság ellenére még lényegesebb különbségek vannak. A legfontosabb a bírák alkotmányos funkciója – a jogrendszer védelme, a jog pártatlan és szakszerű alkalmazása az egyes jogviták eldöntésében (Alkotmány 50. §) – és ennek szolgálatában a bírói függetlenség. Ebből következik a hivatásos bírók elszakíthatatlan kapcsolata a jogászai szakképzettséggel, tevékenységgel és életpályával. Ezzel szemben nincs ennyire szoros kapcsolat a köztisztviselői minőség és a jogászság között: a köztisztviselői életpályán – a közigazgatásban ellátandó feladatok sokrétűségének megfelelően – nagyon sokféle szakképzettségre egyaránt szükség van, a jogászai ezek közül az egyik, bár nélkülözhetetlen.

A másik ok, az előbbtől függetlenül, a köztisztviselőket és a bírákat megillető jubileumi jutalom eltérő szabályozása. A Ktv. 49/E. § (3) bekezdése szerint a jubileumi jutalomra jogosító időtartam a köztisztviselő besorolásakor figyelembe vett szolgálati idő alapján állapítandó meg. A köztisztviselőknél a szolgálati idő és a jubileumi jutalom számításának módja tehát azonos. A bírónál a törvényhozó, alkotmányosan nem kifogásolható módon, más megoldást választott: itt a jubileumi jutalom számítása részben független a bírói szolgálati idő számításától, a jubileumi jutalomra jogosító szolgálati idő és a bírói szolgálati idejének számítása különböző szabályok alapján történik. E szabályokra is áll azonban, hogy a törvényhozó alkotmányos indok nélkül nem tehet különbséget az egyes, eltérő életpályát befutott bírák között.

A jubileumi jutalom célja valamilyen „életpályán eltöltött idő” külön juttatással való honorálása; ennek megfele-

lően a bírák jubileumi jutalmának, mint külön juttatásnak a célja is egyfajta, mégpedig a bírói működés, mint a közszféra egyik speciális területén végzett tevékenység honorálása, mintegy „kötelező jutalmazása” lehet. A szabályozás azzal, hogy a homogén csoporton belül eltérő szabályozást alkalmaz a bírói karba történt kinevezést megelőzően foglalkoztatási jogviszonyban eltöltött idő alapján, ésszerű indok nélkül különbözteti meg az egységes bírói kar azonos képzettségű tagjait. Az ésszerű indok hiányát bizonyítja a törvényjavaslat indokolása is, amely szerint csupán „szűk kör” számára kívánja lehetővé tenni a bírói szolgálati idő mellett a jubileumi jutalom szempontjából a más munkavégzési jogviszonyok keretében eltöltött idő beszámítását.

A fentiekre figyelemmel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Bjt. 114. § (5) bekezdése a bírói jubileumi jutalomra való jogosultság feltételének megállapításánál a bírói kar tagjait hátrányosan különbözteti meg. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a megkülönböztetés önkényessége abban áll, hogy a szabályozás a homogén bírói karból egyeseket ésszerű indok nélkül eltérő szabályozás alá vont. Ezért az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Bjt. 114. § (5) bekezdése – az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésének sérelme folytán – alkotmányellenes.

Az Alkotmánybíróság szükségesnek tartja hangsúlyozni, hogy határozatával nem a jubileumi jutalom mint jogintézmény alkotmányellenességét állapította meg; csak azt vizsgálta, hogy a jogalkotó által választott szabályozás hátrányos megkülönböztetést jelent-e a szabályozásban érintett jogalanyok között. Ennek eredményeként a konkrét szabályozás alkotmányellenességét abban látja, hogy az egységes bírói kar egyes tagjai között ésszerű indok nélkül tesz különbséget a jubileumi jutalomra való jogosultság szempontjából. Szükségesnek tartja kiemelni továbbá, hogy a jogintézmény lehetséges szabályozási módjai közötti választás (így pl. a jogalanyi kör terjedelme vagy a jogosultsági feltételek meghatározása), a teljes szabályozás kialakítása a jogalkotó hatáskörébe tartozó kérdés. Nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe, hogy valamely jogszabály helyébe egy attól eltérő, esetleg célszerűbb vagy helyesebb jogi megoldást alkosson, vagy ilyen megoldásra konkrétan rámutasson (830/B/1998. AB határozat, ABH 2003, 1072.), illetve arra vonatkozó javaslatot tegyen.

Az Alkotmánybíróság a Bjt. 114. § (5) bekezdése „pro futuro” megsemmisítésénél azt vette figyelembe, hogy a rendelkezés azonnali megsemmisítése jogbizonytalanságot okozna, ezért a megsemmisítés időpontját 2007. május 31. napjában határozta meg, hogy a jogalkotónak elegendő idő álljon rendelkezésre az alkotmányos szabályozás kialakításához.

Az Alkotmánybíróság határozatának Magyar Közlönyben való közzététele az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-án alapul.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 365/B/2003.

Dr. Erdei Árpád alkotmánybíró különvéleménye

Nem értek egyet a határozat rendelkező részével és az ahhoz kapcsolódó indokolás jelentős részével. Az Alkotmánybíróságnak az indítványt el kellett volna utasítania.

1. Az indítványozó a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) 114. § (5) bekezdésének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert álláspontja szerint az sérti az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdését. Úgy véli, hogy a támadott rendelkezés, amely szerint a Bjt. 114. § (1) bekezdésében meghatározott jubileumi jutalomra való jogosultság megállapításához a bírói szolgálati viszonyban töltött időként az ügyvédi pályán eltöltött idő nem számítható be, alkotmányellenes megkülönböztetést jelent a bírák között.

2. A bírák jubileumi jutalmára vonatkozó szabályozás alkotmányellenességének vizsgálata során elengedhetetlen e külön juttatási forma zárt kialakulási rendjének és a jogosult kör létrejöttének a többségi határozat idevonatkozó indokolását meghaladó bemutatása. Ez teszi világossá és egyértelművé, hogy a jubileumi jutalom alapjául számításba vehető idő megállapításakor a törvényalkotó mely tényezőknek tulajdonított meghatározó jelentőséget, vagyis azt, hogy ki és miért válhat a jubileumi jutalomra jogosulttá. Ennek viszont az alkotmányellenes diszkrimináció fennállása vagy hiánya megállapításánál közvetlen jelentősége van.

a) A bírák, az ügyészek, a bírósági és az ügyészségi dolgozók előmeneteléről és javadalmazásáról szóló 1990. évi LXXXVIII. törvény (a továbbiakban: első Bjt.)

már a rendszerváltás évében – a munkaviszonytól eltérő – speciális szabályokat állapított meg az igazságszolgáltatásban dolgozókra. A törvényjavaslat indokolásában foglaltak szerint a bírói, ügyészi fizetések reálértékének csökkenése következtében tömegessé váló pályaelhagyás már az igazságszolgáltatás működőképességét veszélyeztette. Elengedhetetlenné vált ezért a bírák, ügyészek, a bírósági, ügyészségi dolgozók javadalmazásának rendezése az általuk végzett felelősségteljes munkához igazítása, a garantált előmeneteli rendszer bevezetése. Ez a törvény ugyan még nem hozta létre a sui generis bírói jogállást, ám az igazságszolgáltatást élethivatásul választó bírák, ügyészek és más igazságszolgáltatási dolgozók részére egzisztenciális biztonságot, előre belátható életpályát garantált.

b) A versenyszféra és a közsféra elválasztására a munkajogban 1992-ben került sor [július 1-jén lépett hatályba az új Munka Törvénykönyve, a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.)]. Ekkor jelent meg az első Bjt.-t módosító 1992. évi LXXV. törvény, amely szerint – főszabályként – a szolgálati időt a kinevezés napjától kellett számítani. Ugyanakkor részben vagy egészben szolgálati időként lehetett figyelembe venni a jogi szakvizsga megszerzésének napjától a bírói, az ügyészi, a bírósági és ügyészségi titkári kinevezésig a jogi képesítéshez kötött más munkakörben eltöltött időt. Ezen túlmenően kiváló munkavégzés esetén a főszabályként figyelembe nem vett egyéb időt vagy annak egy részét a szolgálati időbe be lehetett számítani. Mindeközben a bírák változatlanul munkaviszonyban álló személyek maradtak. E státuson csak a bíróságokról szóló 1972. évi IV. törvény módosításáról szóló 1993. évi XCI. törvény változtatott, létrehozva 1993. november 3. napjával a bírói szolgálati viszonyt.

Az ügyészségi szolgálati viszonyról és az ügyészségi adatkezelésről szóló 1994. évi LXXX. törvény (Üszt.) ugyancsak a jubileumi jutalomra való jogosultság alapjául szolgáló jogszerző időnek tekinti a szolgálati viszonyt, ideértve a közszolgálati illetleg munkaviszonyt [megjelölve további foglalkoztatás jellegű viszonyokat is – 96. § (1) bekezdés]. A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) közvetve ugyancsak elismeri a munkaviszonyt a jubileumi jutalomra jogosultságot megalapozó szolgálati idő részeként [328. § (4) bekezdés]. Hasonló megoldást tartalmaz a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XLV. törvény (Kszt.) [259. § (5) bekezdés].

Az Üszt. 1995. január 1. napján lépett hatályba. A törvény hatálybalépésekor a Magyar Köztársaság ügyészségénél fennállott munkaviszony ügyészségi szolgálati viszonyná alakult át; az ügyészségi munkaviszonyban töltött időt ügyészségi szolgálati viszonyban töltött időnek kellett tekinteni.

A Hszt. 1996. szeptember 1-jével váltotta fel a fegyveres erők és a fegyveres testületek hivatásos állományának szolgálati viszonyáról szóló 1971. évi 10. törvényerejű rendeletet. A törvény hatálybalépése előtt a törvényerejű rendelet hatálya alá tartozó hivatásos katonák, határőrök, rendőrök és büntetés-végrehajtási alkalmazottak foglalkoztatása munkaviszonyban történt.

c) Az első Bjt. nem tartalmazta a jubileumi jutalom intézményét. Ezt a juttatási formát a már fentebb hivatkozott, a bírósági szervezeti törvényt módosító törvény vezette be 1993. november 3. napjával.

A szabályozást az 1997. október 1-jén hatályba lépő a Bjt. szinte szó szerint (tartalmilag teljesen azonosan) átvette.

d) A hatályos Bjt. a bírói szolgálati viszonyban töltött idő számítására vonatkozóan több – egymástól eltérő – szabályt tartalmaz. A 2. § (1) bekezdés szerint a bírói szolgálati viszonya kinevezéssel jön létre, a szolgálati viszony kezdete a kinevezési okiratban meghatározott időpont. A bírói alapilletményéről szóló egyik rendelkezés (106. §) szerint a szolgálati időt ugyancsak a bírói kinevezés napjától kell számítani. Kimondja azt is, hogy – az alapilletmény megállapítása szempontjából – szolgálati időként kell figyelembe venni a kinevezés előtt bírói és ügyészi szolgálati viszonyban töltött időt, továbbá: a bírói kinevezés előtt a jogi szakvizsgához kötött egyéb jogviszonyban vagy tevékenységgel eltöltött idő a szolgálati időbe részben vagy egészben beszámítható.

3. Megjegyzendő, hogy a közszféra más területein is előfordul eltérés a különböző jogszerző idők számításában. Így például a Ktv. más-más időtartamokat tekint relevánsnak attól függően, hogy a közszolgálati jogviszonyban töltött időről (ez a legtágabb) jubileumi jutalomról vagy éppenséggel végkielégítésről (ez utóbbi kettő különböző mérce alapján ugyan, de szűkebben határozza meg a beszámítható jogszerző időt) van szó.

Kétségtelen, hogy a Bjt. 114. § (5) bekezdése meglehetősen tágan vonja meg a bírói szolgálati viszonyba beszámítható időtartam határait, mert minden „alkalmazotti” foglalkoztatásra valaha is irányult jogviszony időtartamát beszámítani rendeli. Ám lényegileg hasonló, csupán egyes részletekben eltérő szabályozást tartalmaznak a közszféra más szegmenseiben foglalkoztatottak jubileumi jutalomra jogosító idejének számítását meghatározó egyéb törvények (Ktv., Kjt., Üszt., Hszt., Kszt.) is.

Ennek magyarázatát a jubileumi jutalom célja adja: ez a juttatási forma a köz szolgálatában eltöltött hosszú idő honorálására szolgál (495/B/2001. AB határozat, ABH 2003, 1382, 1389.; 632/B/2002. AB határozat ABH 2004, 1620, 1625.) Minthogy pedig a korábban már írtak szerint [2. c) pont] a bírókra irányadó szabályozás 1993. november 3-tól hatályos, s mind ezt megelőzően, mind pedig utóbbi születtek hasonló tartalmú rendelkezések, a jogalkotói cél és szándék következetessége nyilvánvaló.

A hatályos szabályozás vázolt előzményeire is tekintettel az állapítható meg, hogy a jogalkotó csoportképző ismérve a valamely foglalkoztatási jogviszonyban állás ténye (az alkalmazás) volt. Egyetértek ennél fogva a többségi határozat azon megállapításaival, melyek szerint a jogalkotó az alkalmazotti foglalkoztatottságot tekinti beszámíthatónak a jubileumi jutalom jogszerző idejébe, s nem önmagában a jogi pályán huzamosabb ideig fennálló tevékenységet kívánta méltányolni.

Egyetértek azzal a megállapítással is, hogy a jubileumi jutalom olyan juttatás, amelyre senkinek nincs az Alkotmányból fakadó alanyi joga, ezért a jogalkotó mérlegelési joga igen széles abban a kérdésben, hogy teremt-e ilyen juttatási formát és milyen feltételekkel. Ugyancsak egyetértek azzal, hogy e mérlegelésnek a korlátját az Alkotmányban meghatározott alapjogok védelme, köztük a hátrányos megkülönböztetés tilalma adja. Önmagában az sem jelent alkotmányossági problémát, ha a törvényhozó a jubileumi jutalmat megszünteti. E kérdésekről az Alkotmánybíróságnak a többségi határozat által idézett döntései hasonlóan szólnak. A többségi határozatnak az említett megállapításokból most levont következtetéseivel azonban nem értek egyet.

4. A többségi határozat szerint a bírói kinevezéssel a bírói kar tagjává váló személyekre egységes szabályok vonatkoznak, ideértve javadalmazásukat is. Ebből következően a jubileumi jutalom jogszerző idejének megállapításához a korábbi foglalkoztatási idők beszámítását előíró rendelkezést a jelenleg bíróként működő valamennyi bíróra mint homogén csoportra vonatkoztatva kell vizsgálni abból a szempontból, hogy sérti-e a hátrányos megkülönböztetés tilalmát.

A jubileumi jutalomnak a többségi határozat által is elismert célját figyelembe véve álláspontom szerint a hátrányos megkülönböztetés tilalma megsértésének, illetőleg az ilyen sérelem hiányának megállapítására irányuló vizsgálat során végzett csoportképzésnek (a homogén csoport meghatározásának) ez esetben nem lehet az alapja kizárólag a jelenlegi „bírói minőség”. A jubileumi jutalom szempontjából a meghatározó elem a közszférában „alkalmazotti” viszonyban (közszolgálati jogviszony, szolgálati jogviszony, közalkalmazotti jogviszony és munkaviszony) folytatott tevékenység. Figyelemmel arra, hogy a közszférában foglalkoztatottakra irányadó, korábban már említett jogszabályok – így a Bjt. is – ugyanazon elv alapján szabályozzák a jubileumi jutalom jogszerző idejének számítását, a „homogén csoportba” a közszférában foglalkoztatottak összessége tartozik.

E homogén csoport különböző szakképzettségű, sokféle szakértelemmel rendelkező és a közszférában igen eltérő feladatokat ellátó személyekből áll. E személyek különböző kritériumok alapján számtalan s azok szempontjából homogén csoportba tartozhatnak (ilyen lehet a szakértelem, az iskolai végzettség szintje, a végzett munka jellege stb.). A jogalkotó a legszélesebb értelemben vett csoportképző kritériumot választotta a jubileumi jutalomra joga-

sultak meghatározásánál: a közszférában végzett „alkalmazotti” munkát s ennek időtartamát tekinti a jogszerző időbe beszámítandónak.

Ilyen módon természetszerűleg maradnak ki a jubileumi jutalom jogszerző idejének számításakor azok az időszakok, amelyekben az immár a közszférában működő személy (pl. bíró, köztisztviselő) tevékenysége, ha esetleg kapcsolódhatott is a közszférához, nem „munkaviszonyoszerű” (alkalmazotti) foglalkoztatáson alapult (pl. az indítványban felhozott ügyvédi tevékenység). Minthogy pedig a közszférában foglalkoztatottak kategóriáit, a specifikus foglalkoztatási csoportokba tartozók státusát csak 1992-ben, illetőleg az azt követő években teremtették meg a jogszabályok, s korábbi foglalkoztatási viszonyuk egy ségesen a munkaviszony volt, az ekként munkaviszonyban töltött idő ugyancsak természetszerűleg számít be a jubileumi jutalom alapjául szolgáló jogszerző időbe. A többségi határozat szerint sem alkotmányellenes, ha a jogalkotó a jubileumi jutalomra való jogosultságot a közszolgálatban teljesített folyamatos munkavégzéshez köti, mint ahogyan más kritériumokat is alkalmazhatna. Mindebből az következik, hogy ezen igen tág, ám a fentiek szerint mégis homogén csoportban nem állapítható meg hátrányos megkülönböztetés azokkal szemben, akik más természetű tevékenység folytatása után léptek át a közszférába.

A fentiekből következően a Bjt. 114. § (5) bekezdésének a diszkrimináció tilalma megsértését megvalósító alkotmányellenessége nem állapítható meg, s ezért az indítvány elutasításának lett volna helye.

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

A különvéleményhez csatlakozom:

Dr. Balogh Elemér s. k.,   *Dr. Bihari Mihály* s. k.,
alkotmánybíró   alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

**Az Alkotmánybíróság
20/2006. (V. 31.) AB
határozata**

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában meghozta az alábbi

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 366. § (1) bekezdésének „vagy riasztó hírt terjeszt,” szövegrésze alkotmányellenes, ezért azt a határozat közzétételének napjával megsemmisíti.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 366. § (1) bekezdése az alábbi szöveggel marad hatályban:

„366. § (1) Aki háború idején a katonák között elégedetlenséget szít, kishitúséget kelt, büntetést követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

2. Az Alkotmánybíróság elrendeli a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 366. § (1) bekezdés harmadik fordulata (riasztó hírt terjeszt) alapján lefolytatott és jogerős határozattal lezárt büntetőeljárások felülvizsgálatát, amennyiben az elítélt még nem mentesült a hátrányos jogkövetkezmények alól.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az Alkotmánybírósághoz indítvány érkezett a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvénynek (a továbbiakban: Btk.) a harci szellem bomlasztása büntetést szankcionáló 366. § (1) bekezdése egyik fordulatainak alkotmányossági vizsgálatával kapcsolatban. Az indítványozó álláspontja szerint a törvényi tényállás „riasztó hírt terjeszt” fordulata alkotmányellenes, mert sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdése által védett jogbiztonság követelményét, az alapvető jogok korlátozásának tilalmát kimondó 8. § (1) és (2) bekezdését, valamint a véleménynyilvánítás szabadságát oltalmazó 61. § (1) bekezdését.

Részletes indokolásában kifejtette, hogy „a ‘riasztó hír’ fogalma elvont, viszonylagos, nehezen értelmezhető”, mi több, a katonák között ellentétes hatás kiváltására is alkalmas, mint amelyet a jogalkotó büntetni szándékozott. Ugyanakkor a következmények szempontjából a támadott jogszabály nem tesz különbséget sem a riasztó hír valóságtartalma, hiteles információként történő terjesztése, sem a riasztó hír terjesztésének eredményessége vagy eredménytelensége között. [Az „eredményes” magatartást a (2) bekezdés rendeli súlyosabban büntetni.] Az ebből fakadó jogbizonytalanság ellentétes az Alkotmány 2. § (1) bekezdésével.

A továbbiakban az indítványozó utalt arra, hogy bár az Alkotmány 8. § (4) bekezdése rendkívüli állapot vagy szükségállapot esetén megengedi egyes alapvető jogok gyakorlásának felfüggesztését vagy korlátozását, a törvényi tényállás vitatott fordulata általánosságban, szükségtelenül és aránytalanul korlátozza a 61. § (1) bekezdését.

désébe foglalt véleménynyilvánítás szabadságát. A harci szellem bomlasztásának büntette nemcsak az Alkotmány 8. § (4) bekezdése szerinti kivételes helyzetben büntetendő, hanem – közelebbi megjelölés nélkül – mindenféle háború idején. Ugyanakkor a háború fogalma nem azonos a rendkívüli állapot fogalmával, a kettő ugyanis nem feltétele egymásnak. Magyar katona részt vehet háborúban az ország határain kívül akkor is, ha az országban nincs rendkívüli állapot. Álláspontja szerint: „Továbbá a rendkívüli állapot idején történő alapjogi korlátozásnak is vannak határai. [...] a katonák véleménynyilvánításának [a támadott tényállásban foglalt] mértékű korlátozása még háború idején, a rendkívüli állapot kihirdetésével együtt sem fogadható el.”

Erveire figyelemmel az indítványozó kérte a Btk. 366. § (1) bekezdése támadott fordulata alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését.

II.

Az indítvánnyal érintett jogszabályi rendelkezések a következők:

1. Az Alkotmány rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„8. § (1) A Magyar Köztársaság elismeri az ember sértetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteletben tartása és védelme az állam elsőrendű kötelessége.

(2) A Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.

[...]

(4) Rendkívüli állapot, szükségállapot vagy veszélyhelyzet idején az alapvető jogok gyakorlása – az 54–56. §-ban, az 57. § (2)–(4) bekezdésében, a 60. §-ban, a 66–69. §-ban és a 70/E. §-ban megállapított alapvető jogok kivételével – felfüggeszhető vagy korlátozható.”

„40/A. § (1) A Magyar Honvédség alapvető kötelessége a haza katonai védelme és a nemzetközi szerződésből eredő kollektív védelmi feladatok ellátása.

(2) A Rendőrség alapvető feladata a közbiztonság és a belső rend védelme.

(3) A Határőrség alapvető feladata az államhatár őrzése, rendjének fenntartása.

[...]

„61. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra, továbbá arra, hogy a közérdekű adatokat megismerje, illetőleg terjessze.

[...]

„70/H. § (1) A haza védelme a Magyar Köztársaság minden állampolgárának kötelessége.

(2) Rendkívüli állapot idején vagy ha arról megelőző védelmi helyzetben az Országgyűlés a jelenlévő képviselők kétharmadának szavazatával határoz, a Magyar Köz-

társaság területén lakóhellyel rendelkező, nagykorú magyar állampolgár férfiakat – törvényben meghatározottak szerint – hadkötelezettség terheli. Akinek lelkiismereti meggyőződése a katonai szolgálat teljesítésével összeegyeztethetetlen, polgári szolgálatot teljesít.

[...]

2. A Btk. rendelkezése:

„Harci szellem bomlasztása

366. § (1) Aki háború idején a katonák között elégedetlenséget szít, kishitúséget kelt vagy riasztó hírt terjeszt, büntetést követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény

a) harchelyzetben katonák elégedetlenségét vagy egyéb kötelességszegését váltja ki,

b) a szolgálatra más jelentős hátránnyal jár.”

III.

Az indítvány megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság a 18/2000. (VI. 6.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.) alkotmányellenesnek minősítette, s így megsemmisítette – a támadott jogszabályban foglalt rendelkezéshez tartalmilag közel álló elkövetési magatartást mutató – a Btk. 270. §-ába ütköző rémhírterjesztés törvényi tényállását (ABH 2000, 119–133).

1.1. Az Abh. II. fejezet 1. pontjában az Alkotmánybíróság elvégezte a rémhírterjesztés (a régies terminológia szerint vész hír) szabályozástörténeti feldolgozását és nemzetközi összefüggések tükrében is vizsgálta a számba jöhető elkövetési magatartásokat, a tényállással védett jogi és elkövetési tárgyakat (ABH 2000, 117, 119, 124–127.). A határozatban kifejtett elemzését az Alkotmánybíróság a jelen ügy kapcsán – a támadott jogszabályi rendelkezés specialitásaira figyelemmel – az alábbiak szerint tartja fenn, illetve egészíti ki:

Az Abh. megállapította, hogy a rémhírterjesztés tényállása által védett jogi tárgyak köre a bűncselekménynek az 1879. évi XL. törvénycikkbe iktatott kihágási büntetőtörvénykönyvbe (a továbbiakban: Kbt.) történő bevezetése után fokozatosan bővült. Ennek során a védett jogi tárgyak közé a honvédelem, a hadviselés érdekei is bekerültek.

A honvédelem érdekeit is sértő vész hírterjesztés tényállása mellett részben a Kbt.-t megelőző, részben az annak hatálybalépését követően megszülető katonai büntetőtörvénykönyvek speciális tényállások keretében is szankcionáltak a vész hírterjesztés elkövetési magatartásaival jelentős hasonlóságot mutató (esetenként tartalmilag megegyező), ám más jogi és elkövetési tárgyakat veszélyeztető tényállásokat. A változó megfogalmazású rendelkezések közös lényege az volt, hogy büntetni rendelték speciális katonai körülmények között vagy hadihelyzetben tanúsí-

tott olyan cselekményeket, amelyek a katonától elvárható, a katonai esküjük szerint tanúsítandó magatartásra, s ezen keresztül a hadi események alakulására közvetlenül kedvezőtlen kihatással voltak. Tényállási elemként rendszerint szerepelt még célzat vagy eredmény is, ennek hiányában pedig az elkövetési tárgyak és magatartások szűkítése határolta be a tényállás alkalmazhatóságát. A számba jöhető szankciók – a katonai életviszonyok sajátosságaihoz is igazodva – a cselekmény tényleges tárgyi súlyát és következményeit figyelembe véve differenciált büntetés kiszabását tették lehetővé.

1.2. Az osztrák hadsereg első katonai büntetőtörvénykönyvét 25 éves előkészület és folyamatos érdemi munka után elismert jogtudósok által kibocsátott „alkalmassági vélemény” birtokában I. Ferenc József császár 1855. január 15-én szentesítette. A közös hadseregbe vonatkozóan ez a jogszabályi szöveg került kihirdetésre az 1868. évi XL. törvénycikkkel (a továbbiakban: Ktbtk.1.). Hatályát az 1868. évi XLI., illetve az 1881. évi III., továbbá az 1886. évi XX. törvénycikkek kiterjesztették a magyar királyi honvédségre, a csendőrségre s a népfelkelésre.

A Ktbtk.1. 7. pontja gyávaság címszó alatt harci helyzettől függetlenül rendelte büntetni „azon harcos állománybeli egyén” magatartását „aki bár csak szavak vagy jelek által is oly érzületet tanúsított, mely másokban bátortalanságnak előidézésre alkalmas”. Az „alkalmas magatartásokat” a 7. pont IX. alpontja pontosan körülírta.

A katonai büntető törvénykönyvről szóló 1930. évi II. törvénycikk (a továbbiakban: Ktbtk.2.) szankcionálta a gyávaság büntetést. A bűncselekményt elkövette: „aki ellenségeskedés alkalmával csüggeteg szavakat ejt vagy kedvezőtlen hadihíreket terjeszt, s e cselekmények valamelyikével másnak bátortalanságát vagy ennek veszélyét idézi elő.” A cselekmény gondatlan változata is büntetendőnek számított (107. § 3. pont, 108. § 3. pont, 109. §, 110. §).

A katonai büntetőtörvénykönyv (sic!) életbeléptetéséről és annak a közönséges büntetőtörvények egyes rendelkezéseinek ezzel kapcsolatos módosításáról és kiegészítéséről szóló 1930. évi III. törvénycikk 80. §-a a Ktbtk.2.-ben foglalt magatartáson túl, szubszidiárius cselekményként büntetni rendelte a háború idején a hadviseléssel kapcsolatban elkövetett vészír terjesztését is.

A katonai büntető törvénykönyvről szóló 1948. évi LXII. törvény 39. §-a már félelemkeltés címen szankcionálta annak az elkövetőnek a cselekményét, aki háború idején – de csak a hadihellyel kapcsolatban – félelemkeltésre alkalmas hírt terjesztett.

A hadiérdeket is veszélyeztető rémhírterjesztés a Magyar Népköztársaság Büntető Törvénykönyvéről szóló 1961. évi V. törvény hatálybalépéséig politikai, ezen belül pedig az állam belső biztonsága elleni bűncselekménynek számított. Az 1961. évi V. törvény megszüntette a cselekmény politikai jellegét, s rendszertani, dogmatikai változtatásokat hajtott végre. Ennek során önálló fejezetben sza-

bályozta a katonai bűncselekményeket, az elkövetői minőséghez (katona és nem katona), illetve további speciális feltételekhez, más jogi és elkövetési tárgyakhoz kapcsolódóan tartalmilag részben hasonló magatartásokra is eltérő törvényi tényállást és jogkövetkezményeket állapított meg. A szerkezeti és tartalmi átalakítás következtében a bárki által elkövethető, a 218. §-ban büntetni rendelt rémhírterjesztés bűncselekményének védett jogi tárgyaként csak a köznyugalom és a gazdasági helyzet szerepelt. A csak katona által megvalósítható 333. §-ban harci szellem bomlasztása címen a harchelyzetben elkövetett rémisztő hír terjesztését szankcionálta. Ennek közvetlen védett jogi tárgya a személyi állomány töretlen harci készsége, közvetett jogi tárgya a hadsereg harcképessége volt.

1.3. A szabályozási módot illetően ezt a megoldást követte a Btk. is, amely a 270. §-ban – az Abh. következtében – ma már csak a közveszély színhelyén nagy nyilvánosság előtt, bárki által elkövethető rémhírterjesztés védett jogi tárgyának a köznyugalmat tekinti. A katonai bűncselekmények között, a Btk. 366. §-a ma is ugyanazon elkövetési magatartásokat szankcionálja, mint az 1961. évi V. törvény 333. §-a. További tényállási elemként azonban nem harchelyzetben, hanem a cselekmény háború idején történő elkövetését jelöli meg. A bűncselekmény védett jogi tárgya a katonák harci szelleme, amely annak feltétele, hogy a katona szervezett harci feladatokat eredményesen hajtson végre.

2.1. A Btk. XX. fejezetében szabályozott katonai bűncselekmények tettese (esetenként közvetlen sértettje) csak katona lehet. A támadott tényállás a bujtogatás vétségéhez (357. §) hasonlóan – a fejezetben szereplő más bűncselekményekhez képest – annyiban speciális, hogy megvalósulása feltételezi további – a cselekményben vétlen – katonák „közreműködését”, minthogy az elkövetési magatartás címzettje is csak ilyen státusú személy lehet.

A bűncselekmény személyi hatályát a Btk. 3–4. §-ai, valamint a katona fogalmát körülíró 122–122/B. §-ai, illetve a 137. § 18. pontja együttesen határozzák meg. E rendelkezésekből kitűnően a katona fogalma két szinten vizsgálható: egyrészt a Btk. 122. §-a alá eső, a nem nemzetközi kötelezettségen alapuló jogszabályok, másrészt a Btk. 122/A–122/B. §-ai szerint figyelembe veendő, törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződések tükrében.

Az első csoportba a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény 21. §-a, a határőrizetről és a Határőrségről szóló 1997. évi XXXII. törvény 29. §-a, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 7. §-a, a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény 85. §-a, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 332. § (5) bekezdése tartozik. Ezek szerint a honvédség tényleges állományú, a Határőrség hivatásos és szerződéses állományú tagja, a rendőrség, a büntetés-végrehajtási szervezet és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja minősül katonának, s lehet a cselekmény tettese.

A második csoportra döntően az 1999. évi CXVII. törvénnyel kihirdetett, az Észak-atlanti Szerződés tagállamai közötti, fegyveres erők jogállásáról szóló Megállapodáshoz történő csatlakozásról, a Megállapodás kihirdetéséről, valamint a Megállapodáshoz kapcsolódó egyes jogszabályok módosításáról szóló nemzetközi szerződés (a nemzetközi megnevezésre tekintettel a továbbiakban: NATO SOFA) I. cikkének *a*) pontja vonatkozik. Figyelembe veendő továbbá az 1995. évi CII. törvénnyel kihirdetett, az Észak-atlanti Szerződés részes államai és a „Békepartnerség” más részt vevő államai közötti, fegyveres erők jogállásáról szóló Megállapodás és annak Kiegészítő Jegyzőkönyve megerősítéséről és kihirdetéséről szóló egyezmény (a továbbiakban: Békepartnerség egyezmény) melléklete I. cikkének *a*) pontja is. Ezek alapján – meghatározott körülmények között – a szolgálati feladat közös ellátásakor a szövetséges és a békepartnerségben részt vevő fegyveres erő szárazföldi, haditengerészeti vagy légierejéhez tartozó, a szövetséges fegyveres erő állama rendőrségének, illetve polgári védelmi szolgálatának tagja, más állam katonája, a más állam rendőrségének, illetőleg polgári védelmi szolgálatának tagja is katonának tekintendő.

A bűncselekmény tetteseként (főszabályként) azonban – a 122. § (4) bekezdésének, továbbá a szövetséges haderők együttműködését szabályozó két- és többoldalú szerződéseknek is mintául szolgáló, az 1999. évi CXVI. törvénnyel kihirdetett, az Észak-atlanti Szerződés alapján felállított nemzetközi katonai parancsnokságok jogállásáról, Párizsban, 1952. augusztus 28-án készült Jegyzőkönyvhöz történő csatlakozásról és a Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló nemzetközi szerződés III. Cikk. 1. pontja *a*) pontjának, a IV. cikk *a*) pontjának, továbbá a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló, az 1996. évi XXXVIII. törvény 5. § (1) bekezdés *b*) pontjának az egybevetéséből következően – a szövetséges fegyveres erő katonája mégsem jöhet számításba. Ez alól a fentebb kifejtettek szerint kivételt tehet a NATO SOFA és a Békepartnerség egyezmény. A szövetséges fegyveres erő tagja – mindenki máshoz, így a Btk. alapján katonának nem minősülő személyhez hasonlóan – lehet viszont részese a cselekménynek.

2.2. A támadott tényállásban szereplő háború fogalma – összhangban az Alkotmány rendelkezéseivel – a Btk. alapján egyrészt sem térben, sem időben nem szűkül a Magyar Köztársaság területén zajló eseményekre, másrészt a külföldi hadműveleti területen a magyar katona harci tevékenységbe történő bevetés nélkül is háborúban résztvevőnek minősül [Alkotmány 19. § (3) bekezdés *g*) és *h*) pontja, valamint *i*) pontjának első és második fordulata, 19. § (3) bekezdés *j*) pontja, Btk. 137. § 10. és 19. pontja]. Ugyanakkor a Btk. – a konkrét bűncselekmények elkövetésére szemponyjából – körülírással szűkíti is az Alkotmányban szereplő rendkívüli állapot, szükségállapot fogalmát, s meg sem említi az Alkotmány 8. § (4) bekezdésében mindezekkel egyenrangúként meghatározott veszélyhelyzet kategóriát.

2.3. A riasztó hír fogalmát, „minőségi” kritériumait a Btk. nem határozza meg. Ebbe a körbe tartozik minden olyan közlés, amely alkalmas lehet arra, hogy a katonák között a riadalom különböző fokozatait: a nyugtalanságot, az ijedséget, a félelmet, a rémületet, a rettenetet kiváltsa, vagy baljós következtetések levonásának, a kilátástalanság érzésének táptalajává váljék. A minden megszorítás nélkül alkalmazott „riasztó” jelző folytán az ilyen hír bármire vonatkozhat. Így például utalhat közvetve vagy közvetlenül a hadihelyzetre, az alakulatok harckészültségére, a fegyverzet minőségére, a felkészültség szintjére, az utánpótlásra, az ellenséges csapatok magatartására, lehetőségeire, illetve más hasonló, a katonák helyzetét, állapotát, harci morálját, kitartását közvetlenül érintő körülményre. Éppen így szólhat a hazai vagy nemzetközi politikai, társadalmi, gazdasági eseményekről, a civil lakosság állapotáról, katonai akciók vagy a csapatok állapotának külső megítéléséről is.

A bűnösség megállapíthatósága szempontjából viszont érdektelen, ha a riasztó hír a tényeket illetően megfelel a valóságnak, tárgyyszerű közlést, tájékoztatást, tartalmilag valótlan állítást, alaptalan híresztelést vagy akár a való tények elferdítését foglalja magában. Az is csupán a támadott tényállás címéből – és nem szövegezéséből – állapítható meg, hogy a riasztó hír közlése és a katonák harci szellemének állapota között kell fennállnia valamilyen okozatossági kapcsolatnak. Az önmagában is értelmezést igénylő harci szellem fogalmát sem a Btk., sem a joggyakorlat, sem pedig az oktatást célzó irodalom nem határozza meg. Ez a körülmény a riasztó hír meghatározhatatlanságát tovább fokozza.

2.4. A riasztó hír közlésének módja ugyancsak indifferens, erre nézve a Btk. szintén nem tartalmaz semmilyen iránymutatást. Így történhet szóban, írásban, ráutaló magatartással, közvetlenül vagy hírközlési eszköz igénybevételeivel.

A törvény nem kívánja meg azt sem, hogy a riasztó hírről nagyobb létszámú katona szerezzen tudomást. A támadott tényállás szóhasználatából és további feltételeket jelentő tényállási elemek hiányából következően a cselekmény megvalósul, ha mindössze két katona előtt ismertté válik az állítás. A tudomásszerzésnek nem kell egyidejűleg történnie és a katonáknak nem kell azonos harci egységhez sem tartozniuk. A 2.1. pontban kifejtettek (a katona fogalma) figyelemmel a hír címzettjének a magyar haderő állományába sem kell tartoznia és a közös kontingensen belül sem kell azonos parancsnokság alatt szolgálnia.

2.5. A bűncselekmény ugyan csak szándékosan követhető el, ám megvalósításához az eshetőleges szándék is elegendő. A célzat nem tényállási elem. Amennyiben a magatartás célzatos, az elkövető a Btk. 146. §-ában meghatározott ellenség támogatásának büntette címén vonandó felelősségre. A tettes motívuma (elkeseredettség, reménytelenség, kétségbeesés, harag, düh, kollaboráns indíttatás, saját vagy mások biztonságának féltése stb.) ugyancsak közömbös. Tekintve, hogy a riasztó hír terjesz-

tése veszélyeztetési bűncselekmény, alapesetben ugyan csak nincs jelentősége annak, hogy a tettes cselekedete ténylegesen kifejtett-e valamilyen hatást akár az alakulat, akár a riasztó hírről értesült katonák magatartására, vagy valamilyen szinten befolyásolta-e a feladatok elvégzésének eredményességét.

IV.

1. A Btk. 366. § (1) bekezdésének támadott fordulata az Alkotmány 61. § (1) bekezdésében meghatározott véleménynyilvánítási szabadságnak a jogrendszer legsúlyosabb eszközével, a büntetőjogi szankcióval történő korlátozását jelenti.

Az Alkotmánybíróság a véleménynyilvánítás szabadságának alkotmányos tartalmát a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatában foglalta össze. E szerint: „Az Alkotmány a véleménynyilvánítási szabadság megfogalmazásánál nem tesz kifejezett különbséget tényközlés és értékítélet között. [...] A véleménynyilvánítás szabadsága ezért általában mindenféle közlés szabadságát magában foglalja, mégpedig függetlenül a közlés módjától és értékétől, erkölcsi minőségétől és többnyire valóságtartalmától is. Önmagában valamely tény közlése is véleménynek minősülhet, hiszen magának a közlésnek a körülményei is tükrözhetnek véleményt, azaz a véleménynyilvánítás alkotmányos alapjoga nem korlátozódik csupán értékítéletekre.” (ABH 1994, 219, 230.) Az Abh.-ban rámutatott arra is, hogy „Az Alkotmány a szabad kommunikációt – az egyéni magatartást és társadalmi folyamatot – biztosítja. Ebben a processzusban helye van minden véleménynek, jónak és károsnak, kellemesnek és sértőnek egyaránt – különösen azért, mert maga a vélemény minősítése is e folyamat terméke.” (ABH 2000, 117, 121.)

1.1. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában az alapjog korlátozása alkotmányosságának megítélése minden esetben a szükségesség-arányosság tesztje alapján történik. Ennek során az Alkotmánybíróság esetről esetre állapítja meg, hogy a támadott jogszabály meghozatala során a törvényhozónak volt-e alkotmányosan elismerhető kényszerű oka az alapjog korlátozására, annak súlya arányban áll-e az elérni kívánt céllal, illetve a cél elérésére alkalmas legyenhőbb eszközt alkalmazta-e a jogalkotó [pl. 30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 171.; 36/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 219, 228.; 56/1994. (XI. 10.) AB határozat, ABH 1994, 312, 313.; 12/1999. (V. 21.) AB határozat, ABH 1999, 106, 112.; Abh., ABH 2000, 117, 129.].

A korlátozhatóság feltételeit az Abh.-ban kifejtettek szerint a magyar államra kötelező egyezmények, így az 1976. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (a továbbiakban: Egyezségokmány), valamint az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Egyezmény (a továbbiak-

ban: Emberi Jogok Európai Egyezménye) határozzák meg. A határozat összefoglalóan rámutatott, hogy e feltételek között a közrend, a közbiztonság védelme, a zavargás megelőzése szerepel. Mindkét nemzetközi dokumentum figyelmeztet továbbá arra, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága kötelezettségekkel és felelősséggel jár, így azt a nemzeti törvényhozás a demokratikus társadalomban elismert és szükséges alakszerűségeknek, feltételeknek és korlátozhatóságnak vetheti alá. A korlátozás lehetséges okai és céljai között említik nemzetbiztonsági érdeket, a területi integritást, a közbiztonságot, a zavargást, a bűncselekmények megelőzését, a közegészség és az erkölcsök, valamint mások jó hírnevének vagy jogai védelmét, a bizalmas információ közlésének megakadályozását, a bíróságok tekintélyének és pártatlanságának fenntartását (részletesen: Abh., ABH 2000, 117, 125–127.).

Az Abh. elemezte az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatát is. Összegzésében megállapította, hogy a Bíróság a korlátozhatóság alapjául három együttes feltételt követel meg. A megszorításokat kellő pontossággal olyan megfogalmazásban kell törvénybe foglalni, hogy minden állampolgárnak módja legyen ésszerű mértékben előrelátnia magatartása következményeit. Ezen túlmenően a korlátozásnak valamilyen, demokratikus társadalomban szükséges intézkedésnek kell minősülnie és törvényes célt kell szolgálnia. Mindazonáltal a Bíróság a korlátozó intézkedések szükségességének megítélésében széles mozgásteret biztosít az államoknak (részletesen: Abh., ABH 2000, 117, 125–127.).

1.2. A véleménynyilvánítás szabadságának büntetőjogi eszközökkel történő korlátozhatóságáról az Alkotmánybíróság szintén számos esetben kifejtette álláspontját.

A 30/1992. (V. 26.) AB határozat általános érvennyel leszögezte, hogy a véleménynyilvánítási szabadságnak a büntetőjog eszközeivel történő korlátozása alkotmányosságának megítélésénél „érvényesülnie kell a büntetőjog egész rendszerére vonatkozó alkotmányos követelményeknek is”. A vizsgálat tárgya az, hogy az adott tényállásban leírt magatartás esetén elkerülhetetlenül szükséges-e a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozása, s annak mértéke megfelel-e az arányosság követelményeinek. Ez utóbbi körben értékelendő, hogy az elérni kívánt célhoz a büntetőjog szükségképpen súlyosan jogkorlátozó eszközrendszerének igénybevétele általában, ezen belül a konkrét tényállás esetén, szükséges- és megfelelő-e (részletesen: ABH 1992, 167, 172.).

Az idevonatkozó határozatok tartalmazzák továbbá, hogy az Alkotmány 61. § (1) bekezdésében foglalt szabad véleménynyilvánításhoz való jog olyan alapjog, amely a véleményt érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi. Nem csupán alanyi jog, hanem a szabad véleménynyilvánítás garanciája is, amely magát a véleménynyilvánítás lehetőségét oltalmazza. Következésképpen e szabadságnak csak külső korlátai vannak, s csak „kevés joggal szemben kell engednie”. A korlátozhatóság megítélésére vonatkozó szükségességi – arányossági teszt alapján eltérő

mérce érvényesül azonban, ha a véleménynyilvánítás szabadsága az emberi méltósággal, mint általános személyiségi jogként meghatározott anyajoggal ütközik, mintha további alapjogokkal kerül sor kollíziójára. Ezen túlmenően a véleménynyilvánítási szabadságot „korlátozó törvénynek nagyobb a súlya, ha közvetlenül másik alanyi alapjog érvényesítésére és védelmére szolgál, kisebb, ha ilyen jogokat csakis mögöttesen, valamely ‘intézmény’ közvetítésével véd, s legkisebb, ha csupán valamely elvont érték önmagában a tárgya.” [Részletesen: pl. 30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 179.; 36/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 219, 223.; 12/1999. (V. 21.) AB határozat, ABH 1999, 106, 111.; 13/2000. (V. 12.) ABH 2000, 61, 66–67.; 14/2000. (V. 12.) AB határozat, ABH 2000, 83, 90, 94.; 18/2004. (V. 25.) AB határozat, ABH 2004, 303, 308–309.; valamint az Abh., ABH 2000, 117, 121–123, 127.]

2. A szükségességi-arányossági teszt kiindulópontja az Alkotmány 8. § (2) bekezdése, amely az alapvető jogok lényeges tartalmának korlátozhatatlanságát mondja ki. Ugyanakkor az Alkotmány 8. § (4) bekezdése az ott nevesített esetekben, a felsorolt alapjogok kivételével lehetővé teszi az alapvető jogok gyakorlásának korlátozását vagy felfüggesztését. Ilyen tartalmú intézkedésre rendkívüli állapotban, szükségállapotban (azaz a Btk. által körülírt háborús helyzet idején) s ezen felül a csak az Alkotmányban nevesített veszélyhelyzetben kerülhet sor.

A már hivatkozott Egyezségokmány 19. cikkének b) pontja a szabad véleménynyilvánítás jogát – a jelen fejezet 1.1. pontjában felsoroltakon kívül – az állambiztonság okán is korlátozhatónak ítéli. A háborúval összefüggésben a 20. cikk a háborús propaganda törvényi tilalmának kötelezettségét írja elő a szerződő felek számára. A 4. cikk a nemzet létét fenyegető és hivatalosan kihirdetett szükségállapot idejére engedi meg, hogy az államok eltérjenek az Egyezségokmányban vállalt kötelezettségeiktől. Hangsúlyozza azonban, hogy az eltérés csak az adott helyzet által szigorúan megkövetelt mértékű intézkedésekben állhat, s az adott állam haladéktalanul köteles erről tájékoztatni az Egyesült Nemzetek Szervezetének Főtitkára útján az egyezményben részes államokat.

A kifejtettekhez hasonlóan az Emberi Jogok Európai Egyezménye 15. cikke háború vagy a nemzet létét fenyegető más rendkívüli állapot esetén biztosítja az állam számára az Egyezménytől történő eltérés lehetőségét. Kimondja azonban, hogy intézkedések megtételére csak akkor van lehetőség, ha ezek nem ellentétesek az állam egyéb nemzetközi jogi kötelezettségeivel, s a megtett lépések csak olyan mértékűek lehetnek, amelyeket a helyzet feltétlenül megkíván. A jogok korlátozásáról és ennek okairól az Európa Tanács Főtitkárát teljes körűen kell tájékoztatni. A 18. cikk tartalmazza, hogy a jogok és szabadságok korlátozásait nem lehet más célra alkalmazni, mint amelyet az Egyezmény megenged.

3.1. A törvényhozót az Alkotmány nem zárja el attól, hogy kivételes helyzetekre (mint amilyen a rendkívüli és a

szükségállapot vagy veszélyhelyzet) felkészülve az alapvető jogok gyakorlását érintő előzetes szabályokat alkotson. Ezeknek az absztrakt tényállásoknak is meg kell azonban felelniük az Alkotmány további rendelkezéseinek.

A korlátozás szükségességéről és arányosságáról szóló döntés mindig a körülményektől függ. A megítélésben a korlátozás társadalmilag elismert célja mellett – többek között – szerepe van annak, hogy a korlátozás alá eső alapjoggal szemben áll-e más alapjog, s ha igen, ez utóbbi érvényesüléséhez mennyiben elengedhetetlen a lényeges tartalom érintése. A gyakorlat következetes abban is, hogy más a mérce akkor, ha a korlátozásra kevésbé szigorú eszközök alkalmazását lehetővé tévő jogágak rendelkezései útján kerül sor, mintha a jogalkotó az ultima ratiót jelentő büntetőjog súlyos korlátozó és szankcionáló eszközrendszerét veszi igénybe. A korlátozás nem jelentheti az alapjog gyakorlásának teljes ellehetetlenítését, ugyanakkor az egyébként még a szigorú alkotmányos védelem alatt álló alapjogok (pl. személyi szabadsághoz való jog) büntetőjogi eszközökkel történő korlátozása sem kizárt.

3.2. A kifejtettekre figyelemmel a Btk. 366. § (1) bekezdése III. fordulatának vizsgálatakor az Alkotmánybírósnak elsőként abban kellett állást foglalnia, hogy a 8. § (4) bekezdésére alapítva a jogalkotónak az alapvető jog lényegére vonatkozó korlátozó érvényű döntésekor megvolt-e a kellő alkotmányos alapja, vagyis az szükséges-e.

A támadott tényállás vitatott rendelkezése a közlés szabadságának korlátozását az Alkotmány 8. § (4) bekezdésében foglalt egyes esetekben, illetve a Btk. 137. § 10. pontja, illetve 122/B. §-a által ezzel egyenértékűvé avatott helyzetekben teszi lehetővé.

A korlátozás szoros összefüggésben áll az Alkotmány 40/A. § (1) bekezdésében és 70/H. § (1) bekezdésében foglalt alkotmányos feladatokkal és kötelezettségekkel. Az előbbi haza katonai védelmét és a nemzetközi kötelezettségből eredő védelmi feladatok ellátását a Magyar Honvédség feladatává teszi. Az utóbbi a haza védelmét minden állampolgárt terhelő alkotmányi kötelezettségként határozza meg.

Az alapjog gyakorlásának korlátozhatósága, sőt felfüggesztése tekintetében az Alkotmány 8. § (4) bekezdésében körülírt helyzetek mindenképpen alkotmányosan elismert szükségességi okok. A korlátozás alkotmányos célját pedig az Alkotmány további rendelkezései, így a 40/A. § (1) bekezdése és a 70/H. § (1) bekezdései adják meg. Az Abh.-ban az Alkotmánybírósnak leszögezte, hogy az ott vizsgált magatartás kapcsán is előfordulhatnak olyan esetek, amikor – a jobbiztonság követelményét is kielégítő megfogalmazásban törvénybe iktatott diszpozícióval – a rémhírterjesztés egyes típusainak büntetendővé nyilvánítása lehetséges. Ezek között említette a háborút, mint az Alkotmány 8. § (4) bekezdésének megítélése alá tartozó esetet (ABH 2000, 117, 130.).

A Btk. által körülírt, de az Alkotmány 8. § (4) bekezdésének hatálya alá is eső helyzetekben az alkotmányos

védelem alatt álló feladat és kötelezettség kikényszerítése meggyőzően igazolja, hogy ennek érdekében nem feltétlenül szükségtelen és aránytalan a büntetőjogi eszközök igénybevétele sem. Következésképpen az, hogy háború idejére a harci szellem bomlasztására alkalmas magatartásokra, köztük bizonyos híreknek a katonák között történő terjesztésére a jogalkotó büntetőjogi tilalmakat állít fel, a háború természetéből és a katonáknak a háborúban játszott szerepéből következően szükségtelennek semmiképpen nem minősíthető.

4.1. Mindez azonban még nem teszi indokolatlanná az arányosság kérdésének vizsgálatát.

Az Alkotmánybíróság az alkotmányos védelem alatt álló véleménynyilvánítás alapjogának korlátozhatóságára az arányosság tekintetében önálló rendszert dolgozott ki. Az alapjog lényeges tartalmát érintő törvények rendelkezéseit mindig megszorítóan kell értelmezni. Ezen belül is – különös tekintettel egy magatartás büntetendővé nyilvánítására – minden esetben vizsgálni kell, hogy a „kommunikációs anyajogot” korlátozó törvény másik alapjogot közvetlenül vagy csupán valamely intézmény közvetítésével véd, s legkisebb a súlya akkor, ha csupán valamely elvont érték (pl. köznyugalom) a védelem tárgya [részletesen pl. 30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 170–171, 176, 178.; 37/1992. (V. 10.) AB határozat, ABH 1992, 227, 229, 231.; Abh., ABH 2000, 177, 121–123.]. Ennélfogva a büntetőjogi eszközök igénybevételére csak a büntetőjogi dogmatika szempontjából is kellően határozott és konkrét, a jogbiztonság alkotmányi követelményét kielégítő törvényi tényállás mellett van mód.

4.2. Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban megállapította, hogy a rémhírterjesztés – a hír „minőségi jellemzői” tekintetében a jelenleg vizsgált rendelkezésnél a megsemmisítése előtt is jóval részletesebben kidolgozott – diszpozíciója nem felelt meg az alkotmányos büntetőjog formai követelményeinek. Rámutatott, hogy: „Az alkotmányos büntetőjog formai kritériumai szorosan összefüggnek az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében normatívan meghatározott jogállamiságból levezetett jogbiztonság követelményeivel [v. ö.: 11/1992. (III. 5.) AB határozat – ABH 1992, 77, 84, 91–92.]” (ABH 117, 130–131.). „Az alkotmányos büntetőjog követelményei szerint a büntetőjogi szankció kilátásba helyezésével tilalmazott magatartást leíró diszpozíciónak határozottnak, körülhatároltnak, világosan megfogalmazottnak kell lennie. Alkotmányossági követelmény a védett jogtárgyra és az elkövetési magatartásra vonatkozó törvényhozói akarat világos kifejezésre juttatása. Egyértelmű üzenetet kell tartalmaznia, hogy az egyén mikor követ el büntetőjogilag szankcionált jogsértést. Ugyanakkor korlátoznia kell az önkényes jogértelmezés lehetőségét a jogalkalmazók részéről. Vizsgálni kell tehát, hogy a tényállás a büntetendő magatartások körét nem túl szélesen jelöli-e ki és elég határozott-e” [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 176.].

Szemben az Abh.-ban megsemmisített, a hétköznapi értelemben is egyértelműen negatív értéktartamú elneve-

zést viselő rémhírterjesztés diszpozíciójának egyes elemeivel, a támadott tényállásban szereplő, a közfelfogás szerint is tág határok között megítélhető „riasztó hír” fogalma mind a jogalkalmazói gyakorlatban, mind az oktatást célzó vagy tudományos szakirodalomban kidolgozatlan. A szabályozás gyakori változásai miatt a támadott rendelkezésnek nincs, nem is lehet olyan másfél évszázadra visszatekintő, egységes ítélkezési gyakorlata, mint az Abh.-ban vizsgált rémhírterjesztésnek volt. Az Abh.-ból világosan kitűnik, hogy az elnevezésbeli különbözőségek ellenére a rémhírterjesztés és a vész hírterjesztés fogalmi elemei, dogmatikai sajátosságai – leszámítva a védett jogi tárgyak körét – a szabályozás kezdetétől fogva jelentős tartalmi azonosságot mutattak.

A harci szellem bomlasztása elnevezésű tényállás a jelenlegi formájában csak a Btk. hatálybalépése óta létezik. A korábbi szabályozás lényegesen eltérő fogalmi rendszert alkalmazott. A tényállásban szereplő és támadott „riasztó hír” fogalma a Btk. más tényállásaiban nem szerepel, így tartalma áttételesen sem meghatározott. A katonai ügyekre vonatkozó ítélkezésben hosszú időn át követett publicitás hiánya miatt a cselekmény ítélkezési gyakorlatára vonatkozó adatok is meglehetősen hézagosak.

Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatából következően a jogbiztonság, s ezen belül a normavilágosság, a norma alkalmazásának kiszámíthatósága, az önkényes értelmezés lehetőségének kizárása a személyes szabadságjogokat mindenkor erőteljesen érintő büntetőjogi következmények alkalmazhatósága szempontjából abszolút érték és nem relativizálható [pl. részletesen: 2/1994. (I. 14.) AB határozat, ABH 2004, 41, 55.; 58/1997. (XI. 5.) AB határozat, ABH 1997, 348, 353.; 47/2003. (X. 27.) AB határozat, ABH 2003, 525, 535.; 54/2004. (XII. 8.) AB határozat, ABH 2004, 679, 736–742.]. A vitatott rendelkezésben szereplő riasztó hír fogalma ezzel szemben – további ismérvek nélkül – szubjektív megítéléstől, személyes beállítódástól, konkrét helyzetek értékelésére vonatkozó képességektől és készségektől, élettapasztalattól, s a jogalkalmazó utólagos értékelését befolyásoló számos további körülménytől függő, relatív fogalom.

A hír jellegének értékelése a jogbiztonság szempontjából különösen aggályos a tényállásban szereplő háború és a kifejezetten immateriális fogalomnak számító harci szellem összefüggésében. A háború csupán önmagában, még az erre felkészített katonák esetén is a híreket, információkat sajátos szűrőn keresztül láttató, olyan feszült helyzetet jelent, amely a hír értékelésekor nem feltétlenül támogatja a higgadt megközelítést. Mindemellert a háború természetével együtt jár, hogy az abban részt vevők kedvezőtlen, nyugtalanító hírek sorozatával szembesülnek, amelyek riasztó voltának megítélése nem független sem a hír hozójának, sem a közléssel érintetteknek a lelki állapotától. A támadhatatlanul igaz hírek jelentős része is ijesztő vagy aggasztó, a közlésnek pedig előre behatárolhatatlan, az aktuális körülményektől és eseményektől függően kiszámíthatatlan következménye lehet a cselekmény védett jogi

tárgyaként szereplő – az arányosság kérdésére vonatkozó alkotmányossági vizsgálatban immateriális értéként megjelenő – harci morálra. Ugyanakkor tény az is, hogy más esetekben a mindenki számára egyértelműen riasztó hír megismerése – sokszor csak a higgadt közlési módnak köszönhetően – semmilyen vagy csak utólagos értékelés alapján és nehezen kimutatható kapcsolatban áll a harci szellem, még inkább a következmények alakulásával.

Nem téveszthető szem elől az sem, hogy napjainkban a háború nemcsak hagyományos eszközökkel folyik. A gerilla módszereket, kamikaze akciókat alkalmazó háborúra, illetve a terrorizmus elleni harcra a katona az elfogadott szakmai álláspontok és jogi dokumentumok szerint is csak korlátozott mértékben – a büntetőjogi értelemben vett részesként szóba jöhető civil lakosság pedig ennél még kevésbé – készíthető fel.

Ennélfogva a hír értékének megítélésénél még a „harcedzett” katona szakmai és pszichés felkészítése, korábbi harci helyzetben szerzett tapasztalata is leértékelődik. Így a magasan kvalifikált hivatásos állomány tagjai esetében is egyre keskenyebbé válik a mezsgye a szervezett harci feladat eredményes teljesítéséhez, a katonák és a civil lakosság életének, biztonságának megóvásához szükséges, valamint az információcserére vonatkozó nemzetközi szerződések alapján teljesítendő objektív tájékoztatás kötelezettsége és a különböző fokú, de szubjektíve sok esetben igaznak vélt túlzó vagy egyszerűen téves, szakmailag hibás értékítélet és az abból levont következtetések közvetítése között.

Mindebből következően annak megítélése, hogy adott „riasztó” hír alkalmas-e a harci szellem bomlasztására, s így veszélyezteti-e a szervezett katonai feladatok ellátását, könnyen ad lehetőséget önkényes értelmezésre és jogalkalmazásra. A közlés harci szellem bomlasztására való objektív alkalmasságának, az elkövető büntetőjogi felelősségének megítélése számos, a cselekmény időpontjának, előzményeinek, a riasztó hírrel összefüggő adatoknak és tényeknek, az elkövető és a közléssel érintettek személyében rejlő sajátosságoknak, a hadi helyzetből fakadó specialitásoknak a függvénye. A törvényi tényállás megfogalmazása azonban ennek vizsgálatát közvetlenül nem, legfeljebb a cselekmény elemzése által tagoltan igényli. Ennek során viszont a jogalkalmazónak – végső soron a bíróságnak – igen nagy számú olyan körülményre (a háború típusától a nyelvi nehézségekig) kell figyelemmel lennie, amelyet sem a törvény, sem az ítélkezési gyakorlat vagy a jogirodalom nem határol körül, mert jelentős részük előre nem is kalkulálható. A jogalkalmazói mérlegelés szempontjai további kötöttséget, pontosítást tartalmazó tényállási elem (pl. motívum, eredmény) hiányában túlságosan tág határok között mozognak. Következésképpen ezek valamelyike a leggondosabb ügyfelderítés és mérlegelés esetén is figyelmen kívül maradhat. Mindez az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe ütköző jogbizonytalanságot jelent.

Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban foglaltakhoz hasonlóan ezúttal is hangsúlyozza, miszerint az Alkotmányból

nem következik, hogy a büntetőjog csak a büntetőjogilag is értékelhető káros eredményekre reagálhat, és az immateriális veszélyeztető tényállások konstruálása általában véve szükségtelen és aránytalan jogkorlátozást testesít meg (Abh., 117, 131.). A jogbiztonság szempontjából azonban a speciális jogi tárgyat védő, a Btk. XX. fejezetében szabályozott katonai bűncselekmények esetében is érvényesülnie kell az általános alkotmányossági mércének.

5.1. Az Abh.-ban az Alkotmánybíróság összefoglalóan megállapította, hogy: „[a]z alkotmányos büntetőjog formai kritériumai szorosan összefüggnek, az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében normatívan meghatározott jogállamiságból levezetett jogbiztonság követelményeivel. [...] [A] büntetőjogi szankció kilátásba helyezésével tilalmazott magatartást leíró diszpozíciónak határozottnak, körülhatároltnak, világosan megfogalmazottnak kell lennie. Alkotmányossági követelmény a védett jogi tárgyra és az elkövetési magatartásra vonatkozó törvényhozói akarat világos kifejezésre juttatása. Egyértelmű üzenetet kell tartalmaznia, hogy az egyén mikor követ el büntetőjogilag szankcionált jogsértést. Ugyanakkor korlátoznia kell az önkényes jogértelmezés lehetőségét a jogalkalmazó részéről. Vizsgálni kell tehát, hogy a tényállás a büntetendővé nyilvánított magatartások körét nem túl szélesen jelöli-e ki és elég határozott-e.” (2000, 117, 130–131.)

A Btk. 366. §-a által védett közvetett jogi tárgy: a szervezett harci feladat ellátása és a közvetlen jogi tárgy: a harci szellem kétségtelenül pozitív értéktartalmat is hordoznak. Ám ez utóbbi egyébként is parttalan fogalom és a szintén meghatározhatatlanul tág tartományban mozgó riasztó hír terjesztése, mint elkövetési magatartás között – a jogalkalmazó számára adott objektív eligazítás hiányában – a tényállás formulázása alapján is nehezen ismerhető fel objektív összefüggés. Ily módon a tényállás hiányos és pontatlan megfogalmazásának eredményeképpen a támadott az elkövetési magatartást meghatározó fogalom (riasztó hír terjesztése) és a védett jogi tárgy között sem állapítható meg közvetlen kapcsolat.

Az Alkotmánybíróság a 144/B/2003. AB határozatban megállapította, hogy „a bűncselekmény jogi tárgya fogalom az a társadalmi viszony, érték, érdek, amelyet a büntetőjog véd, illetőleg a bűncselekmény támad”. A Btk. különös részének tagolása, fejezetekkel, címekkel történő elkülönítése ugyan jelentőséggel bírhat a jogbiztonság követelménye szempontjából, ám a szerkezet kialakítása – s ezen belül a tényállás megnevezésére szolgáló megjelölés – „a büntetendőség szempontjából nem rendelkezik önálló normatív tartalommal” (ABK 2005, november, 741, 743.). A támadott tényállás esetében a védett jogi tárgy, az egyébként is nehezen meghatározható harci szellem, nem a normatív tartalommal bíró tényállásból, csupán – a fentiek értelmében alkotmányossági szempontból irreleváns módon – annak címéből következtethető ki. Mindez összességében azt eredményezi, hogy a büntetőjogi normából sem az elkövetési magatartás, sem a veszélyeztetett jogi tárgy nem állapítható meg.

Végeredményben tehát a Btk. támadott rendelkezésének vitatott fordulata – a jogbiztonsági korlátokat teljes mértékben figyelmen kívül hagyva – előzetesen és általában teszi lehetővé az Alkotmány 61. § (1) bekezdése által védett véleménynyilvánítás jogának korlátozását. A Btk. megfogalmazása szerinti tilalomból ugyanis az következik, hogy – valóságtartalomra tekintet nélkül – háború idején, katonák előtt csak (a szintén bizonytalan megítélést feltételező) „jó hírt” lehet terjeszteni. Ez pedig túl azon, hogy a háború természetével ellentétes követelmény, kizárhatja még az objektív tájékoztatás, tárgyyszerű közlés lehetőségét is, melyre pedig éppen a katona és mások életének védelme érdekében van szükség. Ez utóbbiak minden helyzetben kiemelten védendő alkotmányos jogok és értékek, amelyet nemcsak más alapjogok gyakorlása nem, de más alapjogok gyakorlásának korlátozásából fakadó következmények sem veszélyeztethetnek.

5.2. A korlátozás mértéke ugyanakkor – a jogbiztonságsági tényezőkre visszavezethetően – lényegében az alkotmányos alapjog gyakorlásának felfüggesztésével egyenértékű. Minderre nem csupán az Alkotmány 8. § (4) bekezdésében nevesített körben, hanem a Btk. által ezzel egyenértékűvé avatott körülmények esetén (a haderő külföldi alkalmazása) is mód van. E jog gyakorlásának felfüggesztése a Btk. további rendelkezései folytán az Alkotmány 40/A. §-ában meghatározott – köztük nemzetközi kötelezettségből eredő – feladatok ellátására köteles, a magyar honvédség állományába tartozó jogalanyokon kívül velük azonos módon és mértékben érint eltérő szervezetekhez (rendőrség, büntetés-végrehajtás szervezete stb.) tartozó személyeket, s a büntetőjogi dogmatikából következően „civil” állampolgárokat is.

A Btk. 366. § (1) bekezdés harmadik fordulataiban nem jut kifejezésre, hogy a Btk. XX. fejezetének hatálya, s így a támadott rendelkezés súlyos következményei nem csupán az Alkotmány 40/A. §-ban foglaltak szerint a haza fegyveres védelmére hivatott, katonai szervezet tagjaira terjednek ki. Differenciálás nélkül, velük egyenértékű szigorú alapjogi korlátozás alá esnek a még háború idején is eltérő feladatok megoldásával megbízott intézmények állományába tartozó és civil személyek is. A törvényhozó sem a korlátozás mértékének, sem az alkalmazható jogkövetkezményeknek a megállapításakor nem volt tekintettel továbbá arra, hogy ez az alapjogi sérelem nemcsak a haza védelmére irányuló alkotmányos kötelezettség teljesítésével összefüggésben, hanem a széles értelemben vett külföldi katonai akció idején is fennáll. Márpedig ez utóbbi esetben az Alkotmány 40/A. §-ának hatálya alá nem tartozó szervezetek tagjainak és más érintett személyeknek nincs olyan alkotmányos kötelezettsége, amely megalapozhatná a közlés szabadságára vonatkozó alkotmányos jog gyakorlásának de facto felfüggesztését.

5.3. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az állam akkor folyamodhat az alapjogi korlátozás

eszközeihez, ha más alapjogok, alkotmányos értékek védelme más módon nem érhető el [részletesen pl. 30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 171.; 56/1994. (XI. 10.) AB határozat, ABH 1994, 312, 313.; Abh., ABH 2000, 117, 123.] A jogbiztonság fentiekben részletezett sérelmével a véleménynyilvánítás alapjoga gyakorlásának sem kizárására, sem korlátozására még háború idején, s még a tényleges katonák tekintetében sem kerülhet sor. Mindemellett különbséget kell tenni a tényleges katonák, valamint a büntetőjogi szempontból katonának minősülő személyek, illetve azon állampolgárok között, akik a katonai büntető anyagi jog hatálya alá a büntetőjog dogmatikájából és tételes rendelkezéseiből következően tartoznak. A korlátozás nem feltétlenül mindenkiel szemben és nem feltétlenül azonos mértékben indokolt.

A kifejtettekből következően a Btk. jelenlegi megoldása sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében védett jogbiztonság követelményét és erre figyelemmel aránytalanul korlátozza az Alkotmány 61. § (1) bekezdésében védett alapjogot. Ezért alkotmányellenes.

6. Az indokolásban kifejtett érvekre figyelemmel az Alkotmánybíróság a Btk. 366. § (1) bekezdésének harmadik fordulatait megsemmisítette. A részbeni megsemmisítésre figyelemmel megállapította a Btk. ezt követőleg hatályban maradó szövegét is. A jogerősen lezárt büntető-eljárások felülvizsgálatának elrendelésére az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 43. § (3) bekezdése szerint került sor.

A határozatnak a Magyar Közlönyben való közzététele az Abtv. 41. §-án alapszik.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 925/B/2004.

**Az Alkotmánybíróság
21/2006. (V. 31.) AB
határozata**

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 52. § (3) bekezdésének második mondata alkotmányellenes, ezért azt 2006. december 31-i hatállyal megsemmisíti.

Az 52. § (3) bekezdése a következő szöveggel marad hatályban:

„52. § (3) Foglalkozási betegség az a betegség, amely a biztosított foglalkozásának a különös veszélye folytán keletkezett.”

2. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 83. § (2) bekezdése *i)* pontjának „a baleseti ellátásra jogosító foglalkozási betegségek, illetve” szövegrésze alkotmányellenes, ezért azt 2006. december 31-i hatállyal megsemmisíti.

A 83. § (2) bekezdésének *i)* pontja a következő szöveggel marad hatályban:

„83. § (2) Felhatalmazást kap a Kormány
[...]
i) a kizárólag baleseti egészségügyi szolgáltatás igénybevételére jogosultságot megalapozó üzemi balesetek,
[...]
meghatározására.”

3. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról szóló 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet 32. §-ának (3) bekezdése, valamint az 1. számú melléklete alkotmányellenes, ezért azt 2006. december 31-i hatállyal megsemmisíti.

4. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 52. §-a (3) bekezdésének második mondata, továbbá a 83. § (2) bekezdése *i)* pontjának „a baleseti ellátásra jogosító foglalkozási betegségek, illetve” szövegrésze, valamint a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról szóló 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet 32. §-ának (3) bekezdése és az 1. számú melléklete a Legfelsőbb Bíróság előtt

MfvK.IV.10.314/2004. számon folyamatban lévő felülvizsgálati eljárásban nem alkalmazható.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Legfelsőbb Bíróság az MfvK.IV.10.314/2004. szám alatt folyamatban lévő felülvizsgálati eljárását felfüggesztette és az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 38. §-a alapján kezdeményezte, hogy az Alkotmánybíróság mondja ki a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) 52. §-a (3) bekezdésének második mondata, valamint a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról szóló 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ebkr.) 32. §-ának (3) bekezdése és 1. számú melléklete alkotmányellenességét, továbbá zárja ki ezeknek a jogszabályoknak az adott perben való alkalmazását. Az indítványozó szerint a támadott rendelkezések sértik a jogbiztonság, a szociális biztonsághoz való alapjog és a hátrányos megkülönböztetés tilalma Alkotmányban meghatározott szabályait.

Az indítvánnyal kapcsolatban kifejtette álláspontját az egészségügyi miniszter.

II.

Az Alkotmánybíróság határozatának a meghozatalánál a következő jogszabályokat vette alapul:

1. Az Alkotmány rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„70/A. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.”

„70/E. § (1) A Magyar Köztársaság állampolgárainak joguk van a szociális biztonsághoz; öregség, betegség, rokkantság, özvegység, árvaság és önhibájukon kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén a megélhetésükhöz szükséges ellátásra jogosultak.

(2) A Magyar Köztársaság az ellátáshoz való jogot a társadalombiztosítás útján és a szociális intézmények rendszerével valósítja meg.”

2. Az Ebtv. rendelkezései:

„51. § (1) Baleseti ellátás üzemi baleset vagy foglalkozási betegség esetén jár.

(2) Baleseti ellátásként a sérültet baleseti egészségügyi szolgáltatás, baleseti táppénz és baleseti járadék illeti meg.”

„52. § (3) Foglalkozási betegség az a betegség, amely a biztosított foglalkozásának a különös veszélye folytán keletkezett. A baleseti ellátásra jogot adó foglalkozási betegségek körét a Kormány rendeletben állapítja meg.”

„83. § (2) Felhatalmazást kap a Kormány

[...]

i) a baleseti ellátásra jogosító foglalkozási betegségek, illetve a kizárólag baleseti egészségügyi szolgáltatás igénybevételére jogosultságot megalapozó üzemi balesetek,

[...]

meghatározására.”

3. Az Ebkr. rendelkezése, illetve melléklete:

„32. § (3) A baleseti ellátásra jogot adó foglalkozási betegségek jegyzékét az 1. számú melléklet tartalmazza.”

„1. számú melléklet

a 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelethez

A baleseti ellátásra jogot adó foglalkozási betegségek jegyzéke

Sorszám	A foglalkozási betegség megnevezése	Munkakör (munkahely)
---------	-------------------------------------	----------------------

[...]

III.

A bírói kezdeményezés megalapozott.

1. Az indítványozó az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdésével ellentétesnek tartja a foglalkozási betegségek meghatározási módját. Álláspontja szerint ugyanis az Ebtv. 51. §-a általános jelleggel kimondja, hogy foglalkozási betegség esetén baleseti ellátásként baleseti táppénz és baleseti járadék jár. Az 52. § (3) bekezdése foglalkozási betegségnek minősíti azt a betegséget, amely a biztosított foglalkozásának különös veszélye folytán keletkezett, majd a Kormányra bizza a foglalkozási betegségek körének rendeletben történő szabályozását. Az Ebkr. a foglalkozási betegségek taxatív felsorolását adja, és további szűkítést ír elő azoknak a munkaköröknek a meghatározásával, amelyekben dolgozó biztosítottaknak a baleseti ellátás jár. Az indítvány ebben a vonatkozásban a kifogást a következőkben fogalmazza meg: „A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint normatív módon nem szabható meg az, hogy adott megbetegedés milyen súlyú, az életminőséget mennyiben korlátozza, milyen fokú munkaképesség-csök-

kenést okoz. A Korm. r. sem utal arra, hogy a mellékletben felsorolt megbetegedéseket súlyosságuk emeli olyan minőségre, amely a baleseti ellátásra való jogosultságot megalapozza. A jelenlegi szabályozási logika utólagos, ki nem kényszeríthető jogszabály-módosítástól teszi függővé a Korm. r. mellékletébe foglalandó, vagy újonnan feltűnő foglalkozási megbetegedések ellátási rendszerbe illesztését.”

2. Az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaság demokratikus jogállam. A demokratikus jogállam követelményei meghatározzák az Országgyűlés és a Kormány tevékenységének, a közhatalom gyakorlásának a kereteit és a korlátait. A közhatalom gyakorlásának körébe tartozik – egyebek mellett – a jogalkotás, valamint a jogérvényesítés meghatározása is [30/1998. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1998, 220, 233.].

Az Ebtv. 52. §-ának (3) bekezdése az első mondatban meghatározza, hogy milyen esetben állapítható meg foglalkozási betegség, aminek megléte esetében az 51. § (2) bekezdése alapján baleseti ellátásra való jogosultság áll fenn. Ezt a fogalommeghatározást követi az 52. § (3) bekezdésének az a támadott mondata, amely szerint a Kormány rendeletben határozza meg a baleseti ellátásra jogot adó foglalkozási betegségek körét. A Kormánynak a rendeletalkotásra adott ez a felhatalmazás semmilyen korlátozást nem tartalmaz, a jogalkotás kereteit nem határozza meg. Ennek a megfogalmazásnak megfelel az Ebtv. 83. §-a (2) bekezdésében az *i)* pont első fele, amely szintén keretek és korlátok megállapítása nélkül ad felhatalmazást a Kormánynak „a baleseti ellátásra jogosító foglalkozási betegségek” meghatározására.

Az Ebtv. 52. §-ának (3) bekezdése ugyanazt a szöveget tartalmazza, mint – a kérdéskört korábban szabályozó – a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény 77. §-ának (2) bekezdése. Ez a törvény korábban keletkezett, mint a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény, amely a 15. § (1) bekezdésében már előírta, hogy a végrehajtási jogszabály alkotására adott felhatalmazásban meg kell határozni a felhatalmazás jogosultját, tárgyát és kereteit.

Az Alkotmánybíróság már 1990-ben kimondta a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény végrehajtási szabályairól, hogy „a végrehajtás során hozott szabályok a fogalmat kitölthetik, az időtartamot meghatározhatják, de a törvény által megfogalmazott rendelkezéseket nem szűkíthetik” és az ettől az elvtől az elvtől eltérő szabályt megsemmisítette [17/1990. (VII. 31.) AB határozat, ABH 1990, 173, 176.]. Ugyanígy rendelkezett a 13/1993. (III. 9.) AB határozat (ABH 1993, 425, 426.).

A jogállamiság elve alapján az Alkotmánybíróság azt is kimondta, ha törvény valamely alkotmányos vagy törvényben szabályozott jog korlátozására ad jogalkotási felhatalmazást, a törvénynek meg kell határoznia a jogalkotási hatáskör terjedelmét és annak korlátait is [6/1999. (IV. 21.) ABH 1999, 90, 94. hasonló a 19/2004. (V. 26.) AB határozat, ABH 2004, 321, 353.].

Az Ebtv. 52. §-a (3) bekezdésének második mondata a fogalom meghatározást tartalmazó első mondat után minden korlátozás nélkül ad felhatalmazást a foglalkozási betegségek körének meghatározására, ami az 51. § és az 52. § (3) bekezdésben megadott fogalom alapján fennálló jogosultság rendelettel történő szűkítésére is lehetőséget biztosított. Ez a szabályozási mód ellentétes az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdésében megfogalmazott jogállamiság elvével.

A fentiek alapján az Alkotmánybíróság az Ebtv. 52. §-a (3) bekezdésének második mondatát megsemmisítette.

Az Alkotmánybíróság az Ebtv. 83. §-a (2) bekezdésének *i)* pontja „a baleseti ellátásra jogosító foglalkozási betegségek, illetve” szövegrészt – a szoros tartalmi összefüggés alapján [a vonatkozó állandó gyakorlatra példaként említve 3/1992. (I. 23.) AB határozat, ABH 1992, 329, 330.; 26/1995. (V. 15.) AB határozat, ABH 1995, 123, 124.; 4/2006. (II. 15.) AB határozat, ABK 2006, február, 68, 75.] – szintén megsemmisítette, mert ebben a szövegrészben az Ebtv. megismétli az 52. § (3) bekezdésében található felhatalmazást.

3. Az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdését sértő felhatalmazáson alapul az Ebkr. 32. §-ának utalást tartalmazó (3) bekezdése és a foglalkozási betegségek felsorolását tartalmazó 1. számú melléklete. A jelen határozat meghozatalának időpontjában hatályos szövegű melléklet el is tér a felhatalmazástól, mert nemcsak a betegségek listáját tartalmazza, hanem azoknak a munkaköröknek a meghatározását is megjelöli, amelyekben dolgozóknál elismeri a baleseti ellátásra való jogosultságot.

Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ebkr. 32. §-ának (3) bekezdését és az Ebkr. 1. számú mellékletét megsemmisítette.

4. Az indítványozó az Alkotmány 70/A. §-a (1) bekezdésével és 70/E. §-ával is ellentétesnek tartotta a támadott rendelkezéseket, és ezekre tekintettel is kérte alkotmányellenességük megállapítását. Az Alkotmánybíróság – a fentiek szerint – az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdése alapján megállapította a támadott szabályok alkotmányellenességét, ezért – állandó gyakorlatának megfelelően [például 61/1997. (XI. 19.) AB határozat, ABH 1997, 361, 364.; 20/2001. (VI. 11.) AB határozat, ABH 2001, 612, 618.; 52/2004. (XII. 10.) AB határozat, ABH 2004, 969, 975.] – a további okok alapján fennálló alkotmányellenesség vizsgálatát mellőzte.

5. Az indítványozó azt is kérte, hogy az Alkotmánybíróság mondja ki, a támadott szabályok nem alkalmazhatók a folyamatban lévő, felfüggesztett eljárásban.

Az Abtv. 43. §-ának (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányellenes jogszabályt határozatának a hivatalos közlönyben való közzététele napjával semmisíti meg. A 43. § (4) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság a támadott jogszabály konkrét ügyben történő alkalmazhatóságáról a 43. § (1) bekezdésében meghatározottól eltérően rendelkezhet, ha ezt a jogbiztonság vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolja. A bírói kezdeményezésre olyan folyamatban lévő eljárásban került sor, amelyben az vitatott, hogy a felperes – az Ebkr. 1. számú mellékletében nem szereplő – betegsége alapján részesülhet-e baleseti ellátásban. Erre tekintettel, az Abtv. 43. §-ának (4) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság kimondta, hogy a támadott szabályokat a Legfelsőbb Bíróság előtt MfvK.IV.10.314/2004. számon folyamatban lévő felülvizsgálati eljárásban nem lehet alkalmazni. A támadott szabályok tekintetében – a Legfelsőbb Bíróság előtt folyamatban lévő ügyben történő alkalmazásától függetlenül – a megsemmisítést az Alkotmánybíróság, a jogbiztonság szempontjait figyelembe véve, 2006. december 31-i hatállyal mondta ki, mert lehetővé kívánta tenni a jogalkotónak, hogy az új szabály megalkotásához szükséges idő rendelkezésre álljon.

A határozat Magyar Közlönyben történő közzététele az Abtv. 41. §-án alapul.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 457/B/2005.

A külügyminiszter határozatai

A külügyminiszter 12/2006. (V. 31.) KüM határozata

a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, Rómában, 1980. június 19-én aláírásra megnyitott egyezmény és jegyzőkönyvei, valamint az azokat módosító egyezmények, továbbá a Ciprusi Köztársaságnak, a Cseh Köztársaságnak, az Észt Köztársaságnak, a Lengyel Köztársaságnak, a Lett Köztársaságnak, a Litván Köztársaságnak, a Magyar Köztársaságnak, a Máltai Köztársaságnak, a Szlovák Köztársaságnak és a Szlovén Köztársaságnak az említett egyezményhez és jegyzőkönyveihez történő csatlakozásáról szóló, Brüsszelben, 2005. április 14-én aláírt egyezmény kihirdetéséről szóló 2006. évi XXVIII. törvény 2–5. §-ainak hatálybalépéséről

A 2006. évi XXVIII. törvénnyel a Magyar Közlöny 2006. február 23-ai, 21. számában kihirdetett, a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, Rómában, 1980. június 19-én aláírásra megnyitott egyezmény és jegyzőkönyvei, valamint az azokat módosító egyezmények, továbbá a Ciprusi Köztársaságnak, a Cseh Köztársaságnak, az Észt Köztársaságnak, a Lengyel Köztársaságnak, a Lett Köztársaságnak, a Litván Köztársaságnak, a Magyar Köztársaságnak, a Máltai Köztársaságnak, a Szlovák Köztársaságnak és a Szlovén Köztársaságnak az említett egyezményhez és jegyzőkönyveihez történő csatlakozásáról szóló, Brüsszelben, 2005. április 14-én aláírt egyezmény ez utóbbi 5. cikkének értelmében az azt megerősítő államok között a második megerősítő okirat letétbe helyezését követő harmadik hónap első napján lép hatályba.

A Magyar Köztársaság ötödik államként 2006. március 9-én helyezte letétbe megerősítő okiratát az Egyezmény 4. cikkének megfelelően az Európai Közösségek Tanácsának Főtitkáránál. Az említett időpontig Lettország, Hollandia, Svédország és Szlovénia helyezte letétbe megerősítő okiratát.

A fentiekre tekintettel, összhangban a 2006. évi XXVIII. törvény 3. § (3) bekezdésével megállapítom, hogy a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, Rómában, 1980. június 19-én aláírásra megnyitott egyezmény és jegyzőkönyvei, valamint az azokat módosító egyezmények, továbbá a Ciprusi Köztársaságnak, a Cseh Köztársaságnak, az Észt Köztársaságnak, a Lengyel Köztársaságnak, a Lett Köztársaságnak, a Litván Köztársaságnak, a Magyar Köztársaságnak, a Máltai Köztársaságnak, a Szlovák Köztársaságnak és a Szlovén Köztársaságnak az említett egyezményhez és jegyzőkönyveihez történő csatlakozásáról szóló, Brüsszelben, 2005. április

14-én aláírt egyezmény kihirdetéséről szóló 2006. évi XXVIII. törvény 2–5. §-a 2006. június 1-jén, azaz kettő-ezer-hat június elsején lépnek hatályba a Magyar Köztársaság, valamint Lettország, Hollandia, Svédország és Szlovénia vonatkozásában.

Egyúttal megállapítom, hogy mivel Csehország 2006. április 6-án helyezte letétbe megerősítő okiratát az Európai Közösségek Tanácsának Főtitkáránál, a törvény 2–5. §-ában kihirdetett nemzetközi szerződések 2006. július 1-jén lépnek hatályba a Magyar Köztársaság és Csehország vonatkozásában.

A 2006. évi XXVIII. törvény 2–5. §-ainak az Európai Unió további tagállamai tekintetében történő hatálybalépésének naptári napját a külügyminiszter azok ismertté válását követően valamennyi tagállam esetében egyedi határozatával állapítja meg.

Dr. Somogyi Ferenc s. k.,
külügyminiszter

VI. rész KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMÉNYEK

A külügyminiszter, a tárca nélküli miniszter

és az igazságügy-miniszter

8001/2006. (MK 65.) KüM–TNM–IM

együttes tájékoztatója

a Magyar Köztársaságnak

és az Európai Közösségnek a közbeszerzések terén

fennálló nemzetközi kötelezettségeiről szóló

8001/2005. (X. 27.) KüM–TNM–IM

együttes tájékoztató módosításáról

A tájékoztató 2. pontjának szövege helyébe a következő szöveg lép:

„2. WTO

A Kereskedelmi Világszervezetet (WTO) létrehozó egyezmény 4. melléklete: Megállapodás a kormányzati beszerzésről (WTO/GPA). [Hivatalos Lap L 336., 1994. 12. 23. – 21994A1223(21)]

a Közösség részéről kihirdette: a Tanács 1994. december 22-i, 94/800/EK határozata (Hivatalos Lap L 336., 1994. 12. 23. – 31994D0800).

[E megállapodás az Egyesült Államok, Kanada, Hong-Kong (Kína), Izland, Izrael, Japán, Korea, Liechtenstein, Norvégia, Szingapúr, Svájc, Aruba tekintetében alkalmazandó.]”

Dr. Somogyi Ferenc s. k.,
külügyminiszter

Dr. Baráth Etele s. k.,
európai ügyekért felelős
tárca nélküli miniszter

Dr. Petrétei József s. k.,
igazságügy-miniszter

**Centrum Összefogás Magyarországért 2004. évi korrigált beszámolója
Önrevízió**

Forintban

Bevételek

	Alap	Korrekcio	Korrigált
1. Tagdíjak	-	-	-
2. Állami költségvetésből származó támogatás	69 400 000	-	69 400 000
3. Képviselőcsoportnak nyújtott állami támogatás	-	-	-
4. Egyéb hozzájárulások, adományok	-	-	-
4.1. Jogi személyektől	-	-	-
4.1.1. Belföldiektől (500 000 Ft feletti)			
4.1.2. Külföldiektől (100 000 Ft feletti)			
4.2. Jogi személynek nem minősülő gazdasági társaságtól			
4.2.1. Belföldiektől (500 000 Ft feletti)			
4.2.2. Külföldiektől (100 000 Ft feletti)			
4.3. Magánszemélyektől			
4.3.1. Belföldiektől (500 000 Ft feletti)			
4.3.2. Külföldiektől (100 000 Ft feletti)			
5. A párt által alapított vállalat és kft. nyereségéből származó bevétel	-	-	-
6. Egyéb bevétel	1 469 417	-	1 469 417
<i>Összes bevétel a gazdasági évben:</i>	<u>70 869 417</u>	<u>-</u>	<u>70 869 417</u>

Kiadások

1. Támogatás a párt országgyűlési csoportja számára	-	-	-
2. Támogatás egyéb szervezetnek	47 500	-	47 500
3. Vállalkozás alapítására fordított összegek	-	-	-
4. Működési kiadások	17 273 607	-	17 273 607
5. Eszközbeszerzés	-	734 750	734 750
6. Politikai tevékenység kiadásai	15 713 349	-	15 713 349
7. Egyéb kiadások	12 015	-	12 015
<i>Összes kiadás a gazdasági évben:</i>	<u>33 046 471</u>	<u>734 750</u>	<u>33 781 221</u>
<i>Bevétel–kiadás:</i>	<u>37 822 946</u>	<u>-734 750</u>	<u>37 088 196</u>

Dr. Kupa Mihály s. k.,
elnök

Centrum Összefogás Magyarországért 2005. évi pártbeszámolója

Ezer forintban

Bevételek

1. Tagdíjak	-
2. Állami költségvetésből származó támogatás	69 400
3. Képviselőcsoportnak nyújtott állami támogatás	-
4. Egyéb hozzájárulások, adományok	-
4.1. Jogi személyektől	
4.1.1. Belföldiektől (500 000 Ft feletti)	
4.1.2. Külföldiektől (100 000 Ft feletti)	

4.2. Jogi személynek nem minősülő gazdasági társaságtól	
4.2.1. Belföldiektől (500 000 Ft feletti)	
4.2.2. Külföldiektől (100 000 Ft feletti)	
4.3. Magánszemélyektől	
4.3.1. Belföldiektől (500 000 Ft feletti)	
4.3.2. Külföldiektől (100 000 Ft feletti)	
5. A párt által alapított vállalat és kft. nyereségéből származó bevétel	–
6. Egyéb bevétel	2 837
Összes bevétel a gazdasági évben:	72 237

Kiadások

1. Támogatás a párt országgyűlési csoportja számára	–
2. Támogatás egyéb szervezetnek	200
3. Vállalkozás alapítására fordított összegek	–
4. Működési kiadások	19 775
5. Eszközbeszerzés	356
6. Politikai tevékenység kiadásai	24 116
7. Egyéb kiadások	313
Összes kiadás a gazdasági évben:	44 760

Dr. Kupa Mihály s. k.,
elnök

**A BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó
és Választási Hivatal közleménye**

A BM Központi Hivatal a 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet 73. § (1) bekezdése alapján – az eddig közzétetteken kívül – az alábbi elveszett, megsemmisült gépjármű törzskönyvek sorszámaát teszi közzé:

328178E	818521D	300380A	001559F	851869A
354534A	434413C	927510D	906620C	574252E
632410F	959023E	725506D	772836C	029960A
677658E	592005A	738954C	714470E	503414F
997057A	536326B	442401B	467126E	574686F
899693C	559350C	739046C	169637A	355454A
821191B	074561G	924264A	913993D	506406E
512417B	884142E	784802C	964756B	105256C
587990E	271050C	385188D	837524A	736531C
940248D	891020C	124151B	120491B	197503F
335910D	317977A	924978C	591612C	795717E
093217E	535328C	759361E	016138C	405720A
797864A	227762C	773877C	560944C	283235G
114933A	548385C	855397E	162680A	288953C
758393D	384749A	690987D	311733B	374330E
800316D	454608B	635147C	464547C	163097E
978534F	932332C	673111B	783319E	708814E
017972D	733702B	463761F	103708E	368455F
789576E	900868C	641022A	365593D	189156D

290167A	930296F	207140C	221639A	025205F
215531E	606422A	956228A	872507C	140501B
302505F	295480D	067248E	760775A	370101E
223815D	523730F	068102E	266583F	743348F
599636A	859877C	782829E	839329D	785680B
894210C	533303B	290812C	534928E	657776D
112491G	158465A	541041C	346124D	708562A
247699E	088198E	765493F	771825F	816364E
654875F	456028D	690206B	976462C	373259D
779356F	401038A	096152E	206681E	280070C
206881B	571653B	177170C	372012D	926990D
799143C	657354A	477873E	931633E	183219D
642948E	237692A	287636D	000822D	145001D
470002E	356049C	864031C	365821A	927817B
645655D	009279C	482989D	180706C	
485300B	756258C	564659E	150516E	
708971B	309110A	390228F	140507B	
585681A	547589A	639786F	802383F	

Közlekedési Nyilvántartó Osztály

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Kormányrendelet felhatalmazása alapján jelenteti meg a Miniszterelnöki Hivatal a Magyar Közlöny mellékleteként a **HIVATALOS ÉRTEŚÍTŐT**. A lap hetente, szerdánként, tematikus főrészekben hitelesen közli a legfőbb állami, önkormányzati, társadalmi, gazdasági szervek, illetve szervezetek személyi, szervezeti, igazgatási és képzési, valamint a hírközlési tevékenység (frekvenciagazdálkodás, távközlés, postaügy, informatika) közleményeit, továbbá az üzleti élet híreit. Térítési díj ellenében közzé tesszük a Kincstári Vagyonigazgatóság vagyonértékesítési pályázatait, az állami, társadalmi, gazdasági szervezetek, parlamenti pártok, kamarák, helyi önkormányzatok, egyházak, különböző képviseletek közleményeit. Fizetett hirdetésként – akár színes oldalakon is – helyet kaphatnak az Értesítőben a gazdálkodó szervezetek, egyetemek, alapítványok, de magánszemélyek közérdeklődésre számot tartó közlései is.

Őszintén reméljük, hogy a hírek, információk, közlemények egy lapban történő pontos és rendszerezett formában való közreadásával sikerül hatékonyabbá és eredményesebbé tenni előfizetőink tájékozódását a hivatali és üzleti életben. Az érdeklődők számára egyéb hasznos információkat is nyújt a lap.

Az Európai Unió Hivatalos Lapja 2004. május 1-jétől az Európai Unió hivatalos nyelveként magyarul is megjelenik. A hivatalos lap L és C sorozatból áll.

Az L (Legislation) sorozatban kerülnek kiadásra az Európai Unió hatályos jogszabályai, az ún. elsődleges jogforrások (alapító szerződések, csatlakozási szerződések, társulási szerződések), továbbá az alábbi jogforrások: *rendeletek, irányelvek, határozatok*.

Az EU Hivatalos Lapjában történő közzétételt követően az évfolyam és a kötet számára, valamint a megjelenés dátumára hivatkozással, cím szerint, 2004. május 1-jétől folyamatosan tájékoztatást adunk a hivatalos lap L kiadásaiban megjelenő jogi aktusokról a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő **Hivatalos Értesítőben**.

A lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. címén, levélcím: 1394 Budapest 62., Pf. 357; faxszám: 318-6668.

2006. évi éves előfizetési díja: 13 356 Ft áfával.

A **HIVATALOS ÉRTEŚÍTŐ** egyes számai megvásárolhatóak a kiadó közlönypoltjában (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. telefon/fax: 267-2780) vagy a Közlöny Centrumban (1072 Budapest, Rákóczi út 30., bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán, telefon: 321-5971, fax: 321-5275).

M E G R E N D E L Ő L A P

Megrendelem a **HIVATALOS ÉRTEŚÍTŐ** című lapot ..... példányban, és kérem a következő címre kézbesíteni:

Megrendelő neve: .....

címe (város/község, irányítószám): .....

utca, házszám: .....

Ügyintéző (telefonszám): .....

2006. évi előfizetési díj fél évre 6678 Ft áfával

egy évre 13 356 Ft áfával

Számlát kérek a befizetéshez.

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát.

Kelt.: .....

.....
cégszerű aláírás

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény rendelkezik – többek között – a Magyar Köztársaság Kormánya hivatalos lapjának, a **Határozatok Tárá**nak megjelentetéséről.

A Határozatok Tárát szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal a Szerkesztőbizottság közreműködésével, évente mintegy 60 alkalommal jelenik meg.

A Határozatok Tára a Kormánynak azokat a határozatait (kétezes) közli, amelyeknek közzétételét a Kormány elrendelte, továbbá tartalmazza a miniszterelnök határozatait, a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter határozatait, valamint a minisztériumok, az országos hatáskörű szervek, az önkormányzatok közleményeit, hirdetményeit, különféle tájékoztatóit, továbbá azokat a közleményeket stb., amelyeket a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter engedélyez.

A Határozatok Tára megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címén (Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6.; postacím: 1394 Budapest 62, Pf. 357) vagy a 318-6668 faxszámán.

Éves előfizetési díja 2006. évre: 20 664 Ft áfával.

Példányonként megvásárolható a kiadó közlönyboltjában (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6., tel./fax: 267-2780) vagy a Közlöny Centrumban (1072 Budapest, Rákóczi út 30., bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán, tel.: 321-5971, fax: 321-5275).

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a

HATÁROZATOK TÁRA

című lapot ..... példányban.

A megrendelő (cég) neve: .....

Címe (város, irányítószám): .....

Utca, házszám: .....

Az ügyintéző neve, telefonszáma: .....

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma: .....

2006. évi előfizetési díj egy évre: 20 664 Ft áfával.

fél évre: 10 332 Ft áfával.

Csekket kérek a befizetéshez

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát!

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés: .....

.....
cégszerű aláírás

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A Miniszterelnöki Hivatal és a Belügyminisztérium közös szerkesztésében havonta megjelenő

ÖNKORMÁNYZATOK KÖZLÖNYE

az önkormányzatok számára működésük során hasznos és nélkülözhetetlen tájékozási forrás.
A kiadvány első három része az önkormányzatokat érintő, újonnan kihirdetett jogszabályokat (törvények, rendeletek – ideértve az önkormányzati rendeleteket is –, alkotmánybíróági és egyéb határozatok) közli. Negyedik főrésze közleményeket, pályázati felhívásokat és tájékoztatásokat (szakértők közleményei, az Állami Számvevőszék ajánlásai, az önkormányzatok által elnyerhető támogatások pályázati feltételei, az önkormányzatok éves pénzügyi beszámolóit, alapító okiratok stb.) tartalmaz.

Az **Önkormányzatok Közlönye** előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) címén (postacím: 1394 Budapest 62. Pf. 357) vagy a 318-6668 faxszámán.

2006. évi éves előfizetés díja: 5040 Ft áfával; féléves előfizetés: 2520 Ft áfával.

Példányonként megvásárolható a kiadó közlönypoltjában (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6., tel./fax: 267-2780) vagy a Közlöny Centrumban (1072 Budapest, Rákóczi út 30., bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán, tel.: 321-5971, fax: 321-5275).

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük az **Önkormányzatok Közlönye** című lapot ..... példányban.

A megrendelő (cég) neve: .....

Címe (város, irányítószám): .....

Utca, házszám: .....

Az ügyintéző neve, telefonszáma: .....

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma: .....

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés: .....

.....
cégszerű aláírás

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Az

EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI KÖZLÖNY

– az egészségbiztosítási ágazat központi igazgatási szerve, az Országos Egészségbiztosítási Pénztár hivatalos lapja – az előfizetői érdekeket szem előtt tartva, kedvező áron kívánja az egészségügyi ágazatban érdekeltek rendelkezésére bocsátani a jogszabályok szövegét, valamint a munkához szükséges aktuális OEP-közleményeket, -felhívásokat, -tájékoztatókat. Lapunk címzettjei elsősorban: az alapellátásban részt vevő háziorvosok; fekvőbeteg-ellátó és szakellátó intézmények; gyógyszerert, gyógyászati segédeszközt gyártók, illetve forgalmazók; gyógyfürdők; oktatási intézmények; társadalombiztosítási kifizetőhelyek, foglalkoztatók; könyvelők; adótanácsadók stb.

Az Egészségbiztosítási Közlöny előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) címén (postacím: 1394 Budapest 62. Pf. 357) vagy a 318-6668 faxszámán.

2006. évi éves előfizetési díj: 19 152 Ft áfával, féléves előfizetés: 9576 Ft áfával.

Példányonként megvásárolható a kiadó közlönypoltjában (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6., tel./fax: 267-2780) vagy a Közlöny Centrumban (1072 Budapest, Rákóczi út 30., bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán, tel.: 321-5971, fax: 321-5275).

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük az **Egészségbiztosítási Közlöny** című lapot ..... példányban.

A megrendelő (cég) neve: .....

Címe (város, irányítószám): .....

Utca, házszám: .....

Az ügyintéző neve, telefonszáma: .....

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma: .....

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés: .....

.....
cégszerű aláírás

Jogszabályok hiteles forrásból
A Magyar Közlöny hivatalos kiadója jogszabályi felhatalmazás alapján, a Miniszterelnöki Hivatal felügyeletével készíti.

Vadonatúj kommentárok
A jogszabály-szolgáltatást a megszokott adatbázison és a folyamatosan bővített iratmintatáron kívül már a legfontosabb törvények új magyarázatai is kiegészítik.

Megújult program
Átláthatóbb kezelőfelületek, újabb funkciók, gyorsabb és egyszerűbb keresési módok segítik a felhasználót.

Kedvezőbb árak
Tartalom és ár arányát tekintve, az átlagos felhasználói igényeket alapul véve a hazai elektronikus jogszabálygyűjtemények között ma a legkedvezőbb választás.

Ez így kerek!

próbálja ki ▶

Ha közelebbről szeretné megismerni a megújult Hivatalos Jogszabálytár CD kezelését, tartalmát, látogasson el a Magyar Hivatalos Közlönykiadó jogi szolgáltató központjába, a Közlöny Centrumba, ahol az ingyenes használat mellett szakértő segítséget kaphat.

MAGYAR HIVATALOS KÖZLÖNYKIADÓ KÖZLÖNY CENTRUM

1072 Budapest, Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán)
telefon: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével.
A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Pulay Gyula. A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1–3.
Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodola László elnök-vezérigazgató.
Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál
Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.
Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.
Információ: tel.: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.
Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönyboltjában vagy a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275), illetve megrendelhető a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.
2006. évi éves előfizetési díj: 90 216 Ft. Egy példány ára: 207 Ft 16 oldal terjedelemben, utána +8 oldalanként +184 Ft.
A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

06.1653 – Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert vezérigazgató-helyettes.

